

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celote no v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
Istotip, peti- vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglasni
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
o Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nehrankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2050, upravnništva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inserate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Pomirjeni duhovi

Po zaslugi g. Ljube Davidoviča je naša in tuja javnost zopet imela priložnost govoriti o krizi. Posebno jugoslovanski tisk je z največjo slastjo mikroskopično obdelal vse mogoče, resnične in neresnične dogodke in doživljaje posameznih prvakov. Fantazija je vzplamtela in čitali smo o nešteti kombinacijah. Vsaka bolj razburljiva in senzacionalna; ministrskih kandidatov pa smo imeli posebno iz vrst KDK toliko, da bi storili zlate usluge naši trgovski bilanci, če bi jih mogli izvažati. In kriza?

Gospod Ljuba Davidovič je prav gotovo eden najiskrenejših jugoslovanskih rodoljubov. Nesebičen, pošten do skrajnosti in vedno dovteten za vsak predlog, za vsako idejo, ki bi — četudi samo na videz — lahko poslužila, da se zboljšajo politične, finančne, gospodarske ali bilo katerekoli razmere v naši domovini. Gospod Davidovič je eden onih redkih naših političnih prvakov, ki mu je blagor domovine vedno prva in glavna točka programa njegovega javnega delovanja. Naj je on v opoziciji ali v vladi, naj je predsednik vlade ali samo predsednik stranke, on vedno z največjo pozornostjo zasleduje vse probleme. Vedno pripravljen dati dobre in koristne nasvete, je tudi vedno iskren, kadar je potrebno moško povedati trpko besedo kritike. Kar gospoda Davidoviča najbolj odlikuje je to, da nikdar ni oseben. Vsaka njegova poteza, vsak njegov nastop, je samo posledica njegovega doumevanja, da so v nevarnosti interesi države in prave demokracije.

S tega vidika je treba presojati tudi njegov poslednji nastop, radi katerega so se pojavili glasovi o krizi. Kot vodja koalirane stranke je poslal predsedniku vlade g. dr. Koršču pismo. Opozarja ga v tem toliko imenovanem pismu, da narodna skupščina še vedno ni izglasovala zakona proti korupciji, zakona o agrarni reformi in zakona o razdolžitvi seljakov. Tudi v upravi se še dogajajo neljubi slučajji.

Glede zahteve, da naj se čimprej v narodni skupščini izglasujejo omenjeni trije zakoni, je zadeva bila takoj razčiščena. Zakoni so skupščini predloženi ne kot zakoni vlade, marveč so prišli pred najvišji zakonodajni forum kot predlogi iniciative demokratičnih poslancev. Njihova pravica in dolžnost seveda je, da skrbijo zato, da se njihovi predlogi v skupščini sprejmejo. Jasne so odredbe poslovnika našega parlamenta o tem, kake korake gospodje poslanci lahko storijo, da bi se njihove želje izpolnile. Nikjer v teh predpisih ni govora o predsedniku vlade. Merodajen je predsednik narodne skupščine. Upamo zato, da bo s predsednikom skupščine v kratkem prišlo do sporazuma glede daljnjega tehničnega postopanja s temi zakoni. Vlada pa bo morala podati svoje stališče k posameznim odredbam teh zakonov. Jasno je, da bo vlada pristala na vse, kar je v splošno korist; da pa pri tem ne bo smela zapostavljati finančnih in drugih posledic, ki jih morda taki zakoni imajo, je pa tudi razumljivo.

Zahteva, da naj se odpravijo neljubi pojavi v naši upravi, pa je bolj značilna. Radi nje so se tudi pojavili glasovi radi krize. Kajti pismo gospoda Ljube Davidoviča je objavljeno neposredno po imenovanju zastopnika upokojenemu zagrebškemu velikemu županu. Do imenovanja g. Maksimoviča je bilo mesto velikega župana vedno zasedeno po človeku, ki se je smatral za pristaša demokratične stranke. Ko pa je radi višjih državnih in nacionalnih interesov imenovan na to mesto človek, katerega absolutna nevtralnost in nepristranost sta splošno znani, je prišel protest ravno od one strani, ki je neprestano zahtevala popolno depolitizacijo uprave. Ne glede na globalne motive, ki so bili za resnega ministra odločilni pri imenovanju g. Maksimoviča, se je vsa javnost začudila takemu nastopu.

Doslej je glede imenovanj višjih funkcionarjev v vseh koalicijskih vladah veljal princip medsebojnega zaupanja in lojalnosti. Saj je že radi ekspeditivnosti nemogoče, da bi moral vsak minister vedeti za vsako imenovanje svojega tovariša v drugem resoru in mu predhodno dati svoje privoljenje. Zato ta zahteva ni mogla biti povod pogajanjem, ki bi neuspela lahko izzvala krizo. Tako so vse te zahteve presojali tudi člani ožjega glavnega odbora demokratične stranke. Iz njihovega obvestila se vidi, da o krizi ni bilo med njimi govora. Mali nesporazumi pa se pripetijo v najboljši družini. Vsa zadeva je bila poravnana in duhovi so v Belgradu pomirjeni. Za kako dolgo?

Nepotreben incident pa je izkoristilo naj-

Davidovič obnavlja zveze s KDK

Belgrad, 11. dec. (Tel. »Slov.«) Snoči je krožila po Belgradu verzija, da se je samostojno-demokratiški poslanec Večeslav Vilder stal s predsednikom demokratičnega kluba Ljuba Davidovičem. Res so snoči časnikarji in politiki iskali prav tako Vilderja kakor Davidoviča, kjerkoli bi bilo koga mogoče najti. Današnji belgrajski listi prinašajo poročila o sestanku Vilderja in Davidoviča in se vnaprej zavarujejo proti temu, da bi jih g. Ljuba Davidovič demantiral. Listi pišejo, da se je ta sestanek obdržal v največji tajnosti in da niso vedele zanj niti osebnosti iz najbližje okolice Ljube Davidoviča niti osebnosti iz demokratičnega kluba. Organiziral je ta sestanek narodni poslanec Gjoz gjevič. Ta je dobil g. Vilderja na postaji in ga je spremljal v svojo vilo. Davidovič in Vilder sta se razgovarjala dve uri o tem, kakšno iniciativo naj bi podvela demokratiška stranka, da bi se vendarle izvedel sporazum. z Zagrebom. Kakoga uradnega poročila o tem sestanku pa seveda ni bilo mogoče dobiti. Tudi demokrate so danes stalno trdili, da do tega sestanka sploh ni prišlo, ker so demokrate člani vlad-

ne koalicije in je naziranje celokupne vlade o zagrebških dogodkih eno in isto, radi česar bi bilo skrajno nejalno od g. Davidoviča, ako bi vodil kako akcijo na lastno roko.

Radikalni krogi ne dajejo temu sestanku posebne pozornosti, ampak sodijo, da je vse samo časnikarska senzacija.

Značilno pa je, da je danes prišel v Belgrad iz Siska g. Peter Teslić, znani financier zagrebske opozicije in organizator Pribečičevega shoda v Sisku. G. Teslić je prošil za avdienco pri kralju in je bil sprejet. Obiskal je dalje g. Davidoviča. Njegov prihod v Belgrad se je komentiral na ta način, da hoče g. Teslić dobiti stik s sedanjo vladno večino in da želi videti, kakšen vtis bi napravili v Belgradu pomirljivi koraki od strani Zagreba. Mnogo se je govorilo tudi o tem, da je njegov prihod v zvezi z ostrimi ukrepi vlade proti Zagrebu, ki so prav tako kazenskega kot finančnega značaja.

Narodni poslanec Večeslav Vilder je danes odpotoval nazaj v Zagreb. Pred odhodom je iskal zveze z g. Savičičem, pa ga ni dobil.

Pouk na osnovnih šolah

Belgrad, 11. dec. (Tel. »Slov.«) Danes popoldne je odsek za osnovnošolski zakon obravnaval čl. 39, ki določa, kateri predmeti naj se poučujejo v osnovni šoli. Po daljši debati se je sklenilo, da se poučujejo v ljudski šoli ti le predmeti: 1. verouk z moralnim naukom, 2. srbsko-hrvatsko-slovenski jezik, 3. materinski jezik v manjšinskih šolah, 4. spoznavanje narave, 5. zemljepis naše države v zvezi z osnovnim spoznavanjem drugih držav, 6. narodna zgodovina v zvezi z najvažnejšimi dogodki iz zgodovine drugih narodov, 7. računstvo z osnovnimi pojmi iz geometrije, 8. higiena, 9. lepopsije, 10. risanje, 11. petje, 12. telovadba, 13. praktični pouk v gospodarstvu, 14. ženska ročna dela, 15. gospodinjstvo, 16. osnovni pojmi o državoznanstvu.

Učni načrt in program predpisuje minister prosvete po zaslišanju glavnega prosvetnega sveta. Učni načrt in program za verouk predpisuje minister prosvete v sporazumu s pristojnimi duhovnimi oblastmi.

Nadaljnji čl. 40 (v novi redakciji 41) določa, da se mora pouk v višjih razredih osnovnih šol urediti po krajevnih potrebah, ker ima nalog, da po deželi predvsem goji smisel za kmetijstvo, po mestih pa smisel za trgovino in obrt.

Čl. 42, 43 in 44, ki govore o učnem jeziku na manjšinskih šolah, so se na zahtevo poslanca dr. Krafa rezervirali.

Čl. 45 govori o tem, kdo naj v šoli poučuje. V predlogu je rečeno, da verouk poučujejo učitelji, duhovniki pa le tedaj, če na tisti šoli ni učitelja iste veroizpovedi kakor učenci. Tu je izjavil poslanec Kremžar, da ta stilizacija zanj pod nobenim pogojem ni sprejemljiva. Stavil je sledeči predlog:

»Verouk poučujejo duhovniki. Kjer pa ni kvalificiranega duhovnika, poučujejo verouk osebe iste veroizpovedi, katere določi minister prosvete po predlogu pristojne duhovne oblasti.«

Proti temu predlogu je nastopil demokrat dr. Pavle Čubrovič, ki je skušal dokazati, da so učitelji verouk bolje učili nego duhovniki. Tudi demokrat Škerovič je odločno zagovarjal svoje stališče, da duhovnik nima ničesar opraviti v šoli. Nato je govoril poslanec dr. Kraft, ki je toplo zagovarjal predlog poslanca Kremžarja, češ, da ga je treba brezpogojno sprejeti iz ozirov na moralo, iz ozirov na ljudske koristi in tudi s stališča šole. Prav tako je naglašal demokratiški poslanec Urukalo, po poklicu pravoslavni župnik iz Dalmacije, da je verouk stvar cerkve in da ga mora poučevati duhovnik. Ostro je zavrnil namigavanje nasprotnih govornikov glede pravoslavne duhovščine, češ, da je manj vredna.

Nato je izjavil prosvetni minister g. Milan Grol, da je Kremžarjev predlog zanj nesprejemljiv in da bi on stavil vprašanje svojega nadaljnega obstanka v vladi, če bi ga hotel odsek

bolj časopisje KDK. Čeprav neprestano zatrjujejo njihovi prvaki, da z Belgradom ne marajo imeti nobenih zvez, da se niti razgovarjati ne marajo s srbijskimi strankami, je njihovo časopisje vendarle gojilo nade. Gospodje voditelji od KDK pa so v svojih izjavah kar čez noč postali zelo oprezni, pomirljivi in dostojanstveni.

Nas ta sprememba veseli in bi v interesu mirnega razvoja političnih razmer in napredka države samo želeli, da gospodje od KDK

sprejeti. Želi, da bi se našel kompromis v tem smislu, da naj velja princip, ki je obsežen v predlogu poslanca Kremžarja še nadalje tam, kjer je veljalo to načelo za poučevanje verouka že doslej. Tam pa, kjer je bil doslej v praksi princip, da poučuje verouk učitelj (to je bilo v Srbiji in Črni gori), naj se pripusti odločitev starišem.

Poslanec Kremžar je nato odgovoril g. ministru, da vzdržuje svoj predlog, ker so se za to načelo izjavili zastopniki vseh veroizpovedi in tudi zastopniki pravoslavne cerkve. Če pa že hoče imeti g. minister na vsak način izjemo od tega pravila, potem pa izjavlja, da bi pod nobenim pogojem ne mogel pristati na to, da bi se te izjeme določale teritorialno. Če hočejo zastopniki drugih veroizpovedi pristati na izjeme, naj veljajo izjeme samo za tiste veroizpovedi. Toda za katoličane mora veljati v predlogu obsežni princip: povsod, za vse dele naše države.

Nato je predsednik odseka, radikalni poslanec, profesor Kostič, toplo branil predlog poslanca Kremžarja in naglašal, da njegov predlog nikakor ni nekaj nazadnjaškega, ampak da je za narod zelo koristen. Priznava pa, da se s tem načelom uvede prav znatna novost v enem delu pravoslavnih pokrajin. Zato je predlagal kompromis med stališčem večine, ki je izraženo v predlogu poslanca Kremžarja, in med stališčem g. ministra prosvete, ter je stavil ta-le kompromisni predlog:

»Verouk poučujejo duhovniki in učitelji. Tam, kjer so doslej poučevali verouk duhovniki, ga bodo poučevali duhovniki še naprej. Tam pa, kjer so doslej poučevali pouk učitelji, ga bodo odslej poučevali na podlagi sklepa starišev ali učitelji ali pa kvalificirani duhovniki.«

Na željo poslanca Kremžarja se je razprava o tem predmetu končala in se bo sklepalo o tem členu na eni poznejših sej, ko se bo dobila točna stilizacija, na katero bi mogel pristati tudi Jugoslovanski klub.

O razlastitvi veleposestev

Belgrad, 11. dec. (Tel. »Slov.«) Danes je sprejel odbor, ki se bavi z agrarnimi zakoni, v načelu zakonski načrt o razlastitvi veleposestev. V petek pride na vrsto podrobna razprava. Ob tej priliki je minister za agrarno reformo Gjaka Popovič podal daljši ekspezo, v katerem je prav nazorno naslikal dosedanjo politiko glede agrarne reforme. Značilna je njegova trditev, da se je v agrarni politiki delalo pri nas mnogo napak. Važen je njegov načelni pristavek na to, da se bodo posamezni slučajji iz področja agrarne reforme lahko revidirali, ako so bili tisti, ki so zemljo dobili, tega nevedni, oziroma ako so dobili zemljo na napačen način.

tudi še nadalje ostanajo na tej liniji. Mirno in trezno presojanje položaja, realno uravnavanje postopanja, bo v korist njim samim, nam vsem, predvsem pa v prid državi. Niso pa zato potrebna nobena krize. Če hočejo gospodje od KDK lojalno sodelovati, naj povedo odkrito in moško. V kolikor so njihove zahteve upravičene in v skladu z interesi domovine, bodo sprejete in se bo njim ugodilo. Dobre volje je več kot dovolj in so že ponovno dani o tem jasni dokazi.

Ljubljanska afera

Ljubljana že dva meseca s strahom govori o prodaji 6% obligacij, ki jih je izdala mestna občina, da dobi sredstva za gradnjo stanovanjskih hiš.

Bivši mestni komisar Mencinger je namreč, ko je po gerentih prevzel občinsko gospodarstvo, našel celo vrsto milijonskih dolgov. Poleg tega je bila stanovanjska kriza na vrhuncu. Da pridobi sredstva za nove investicije, je razpisal 30 milijonsko investicijsko posojilo. Cela akcija za posojilo je lepo napredovala in komisar je sproti vnovčil toliko obligacij, da je poravnava obveznosti za vse gradnje, ki jih je na osnovi tega posojila podvel.

SDS je bilo to posojilo od vsega početka trn v peti. Sabotirala ga je javno in tajno po svojih zastopnikih v raznih gospodarskih zavodih. Vključ vsemu nasprotovanju je komisar prodal za 11 milijonov obligacij, ne da bi bil dal pri tem le eno paro zaslužiti kakemu posredovalcu in ne da bi bil za stopnjo ali procent popustil od nominalne vrednosti obligacij.

Novi občinski svet, ki mu načeluje SDS, pa je bil med slovenskimi gospodarskimi in finančnimi krogi tako priljubljen, da se je od tedaj, ko je nastopil župan dr. Puc, podpisovanje kar ustavilo.

Občina pa je potrebovala sredstva in morala se je iznebiti teh obligacij, da dobi proste roke za najetje drugega, novega večjega posojila, ki ga rabi predvsem za konsolidacijo svojih dolgov.

Občinskemu svetu je načelnik finančnega odseka poročal, da so dospele ponudbe inozemcev, da kupijo te obligacije po kurzu 90, le da se ta transakcija izvede potem cestne električne železnice. Prodajo po 90 je občinski svet odobril, kaj drugega pa ne.

Dejansko pa je cestna železnica, ki ji načeluje dr. Puc, prodala obligacije po zastopniku tvrdke Siemens-Schuckert v inozemstvo po kurzu 75, oziroma 76 in še to prodajo vezala na pogoj, da se izkupiček porabi za razširjenje cestne električne železnice.

V tej prodaji je cela vrsta nejasnosti, ki vse lahko prinesejo ljubljanski občini novo občutno škodo. Zato je klub občinskih svetovalec SLS zahteval razčiščenje.

Podčrtati moramo, da SLS noče ničesar drugega kot čist račun. Vse druge insinacije odklanjamo. Seveda, če bo razčiščenje pokazalo, da je zastopstvo občine napravilo kako težko napako, potem je gotovo, da mora izvajati posledice, ker bi bilo diskvalificirano voditi mestno občino sedaj, »ko so problemi občinskega gospodarstva tako zamotani«, kot pravi »Narod«.

Klub občinskih svetovalec SLS je odločno nastopil za razčiščenje. Pri tem pa je skrbno varoval lojalnost in obzirnost, ki je potrebna, dokler zadeva ni čisto jasna in je svoje sklepe izrazil tako, da v njih ni nobene osti niti proti županu dr. Pucu, niti proti načelniku fin. odseka g. Tavčarju, ki sta v glavnem v imenu občine ljubljanske transakcije izvedla. Sklepi kluba SLS so taki, da ne pomenijo niti bojkota, niti preloma, niti zgolj zunanega povoda za kak drug cilj. Naši sklepi so jasni in konkretni.

Na vse to je glasilo SDS »Slov. Narod« včeraj popoldne prineslo poročilo z naslovom: Priprave za novi komisariat na ljubljanskem magistratu. Klerikali napovedujejo konec občinskega sveta ter pripravljajo sistiranje občinske avtonomije.

Ta sestavek je pamflet poln podtikanj in klevet na SLS. Govori o sabotiranju, o nasilju in razpustu. Za vse to nima SDS nobenega povoda. SDS je s kolom udarila po naši delegaciji, ki je postavila zgolj energično zahtevo po razčiščenju. SDS je prva udarila tako kot se udari po najhujšem nasprotniku, udarila brezobzirno in povrh še nekvalificirano.

Takega napada občinski klub SLS ne more mirno prenesti in ga ne bo prenesel. S tem je SDS ustvarila nov položaj, je razbila koalicijo. Klub občinskih svetnikov SLS bo z ozirom na to grdobijo s strani glasila SDS moral sklepati o svojem stališču.

Z upitjem o razpustu hoče SDS prekrčiti zadevo z obligacijami. Ne bo se ji posrečilo. Mi smo predlagali mirno preiskavo po vzajemnih zastopnikih, SDS nas je za to oklevetala. Našli bomo pa tudi proti volji SDS pota, da to zadevo razčistimo in ljubljansko javnost obvestimo o njej.

M. Krek.

Za prvih deset mesecev tega leta je znašal naš uvoz 1,264.450 ton v vrednosti 6.580,028.666 dinarjev.

Brez dokaza

Na drzno Žerjavovo trditev, da so njegovi pristaši v Sloveniji preganjani kot garjevi pli (tej salonski primeri liberalnega generala se res ne moremo dovolj načuditi), smo odgovorili z energičnim pozivom, da navede dr. Žerjav ali pa njegov list le en tak primer.

Konstatiramo, da ni na naš poziv navedel dr. Žerjav niti enega dokaza, konstatiramo, da tega tudi ni storilo njegovo »Jutro«, ki samo pravi prav po zadregavski, da bo v bodoče (!) vse slučaje ko garjevi psi preganjanj navedlo, ki torej s tem priznava, da ne more pa sedaj navesti nobenega dokaza.

Dr. Žerjav je nam tako ostal odgovora dolžan in zakaj ga je ostal, je povedalo »Jutro«. Ali morda misli g. Žerjav, da je njemu dovoljeno, da tudi brez dokaza napada? Ali misli g. Žerjav, da je predpravica voditelja, da klepetata tja v en dan? Pa kakršna politika, takšni so tudi argumenti. Brez preudarka in brez dokazov. Kajpada, g. Žerjav!

Še eno kost iz Žerjavove izjave.

»Jutro« nam očita, da smo pobrali iz Žerjavove izjave le eno kost, ker je očitno prepričano, da je bilo v tej izjavi še dosti drugih kosti, ki so tudi vredne omembe. Priznati moramo, da je tako tudi res in da mora ena kost zlasti zanimati Zagreb in pa vlado.

G. Žerjav je namreč iz čisto posebnih vzrokov dejal tudi to-le: »Amputacija, ki jo je četvorna koalicijska v prvi norosti ponudila (kar pa ni res, op. ured.), je dejansko molče (od večine Hrvatov) sprejeta duhovno in v glavnem izvedena. Potreben je samo še formalen akt, ki nas more postaviti pred gotovo dejstvo po golem slučaju vsak hip.«

Dr. Žerjav je član vodstva KDK in on torej ve, kaj se v Zagrebu dela. In dr. Žerjav pravi, da je amputacija v Zagrebu dejansko že izvedena in da moremo biti vsak hip postavljeni pred gotovo dejstvo.

Kako so pa kaj v Zagrebu sprejeli to kost dr. Žerjava?

Ali bi hotelo o tem kaj povedati »Jutro«?

Mi pa vemo eno, da se namreč dr. Žerjav ni prav nič izpremenil.

Ljubljana pod dr. Pucem

»Ljubljana se nahaja morda v eni najtežjih gospodarskih in finančnih kriz (ko je župan dr. Puc). Problemi občinskega gospodarstva so tako zamotani, da potrebujejo najskrbnejših in najvestnejših čuvarjev (ki jih v SDS ni). Ljubljana nima gospodarskega razmaha, nima možnosti, zadostiti modernim socialno-političnim potrebam prebivalstva (ko je načelnik mestnih financ g. Tavčar). Za povzdig tujskega prometa občinska uprava ne more skrbeti. Ljubljanska žalostno smrdi v lepe solnčne dneve (v Ljubljani je sneg), da tujec stran obrača pogled, domačin pa kolne in se jezi.

Tako doslovno piše glasilo SDS »Slovenski Narod«. »Narode sam je občino ljubljansko pod dr. Pucem obsodil. »Narode sam v zagovor občinske uprave SDS ne more reči drugega kot obsodbe. Kaj hočete še več? Če »Narode« tako neumljivo obsoja, kaj naj bi bil storil potem klub občinskih svetovalcev še manj in še milejšega kot da je odločno zahteval razčiščenje?! Ali ni bila to njegova najnujnejša dolžnost?!

Belgaiske vesti

Danes je bil angleški poslanik Kenard dalje časa v avdienci pri g. ministrskem predsedniku dr. Korošcu.

Ministrskega predsednika g. dr. Korošca je obiskal po svojem povratku v Belgrad minister g. dr. Spaho in se je z njim dalje časa razgovarjal o med tem časom nastali spremembi političnega položaja.

Minister zunanjih zadev in minister prosvete sta predložila narodni skupščini predlog zakona o zaščiti avtorskih pravic.

Ali zmota ali namera?

Zagreb, 11. dec. (Tel. »Slov.«) V vseh političnih krogih je močno padel v oči oni odstavek v intervjuju g. Pribičevića z dopisnikom italijanskega lista »Corriere della Sera«, v katerem se na prav neokusen način omenja ime drugega ustavnega faktorja. Tudi ta izjava potrjuje našo tezo, da se med člani KDK pojavljajo v povečani meri republikanske ideje kljub demantijem g. Pribičevića. Tisti stavek, v katerem je tangirana krona, so prinesli v celoti zagrebški listi, ki so bili radi tega stavka zaplenjeni. Značilna je tudi za razpoloženje med člani KDK in za njihovo skupno delovanje izjava g. Pribičevića, da je on proti vsaki pomoči iz inozemstva. S tem je hotel g. Pribičević desavuirati politiko g. Trumbića, katerega sta poslali Hrvatska seljačka stranka in Hrvatska sederalistična stranka v inozemstvo.

„Domagoj“ in stavka

Zagreb, 11. dec. (Tel. »Slov.«) Glede izjave, katero je prinesel včerajšnji »Slovenec«, je naprošen Vaš dopisnik od društva »Domagoj«, da demantira, da bi bila omenjena izjava podpisana od Hrvatskega katoliškega akademičnega društva »Domagoj«. »Domagoj« je takoj, ko se je ta izjava objavila v tisku, imel izredno sejo, na kateri je sprejel resolucijo, v kateri se zavaruje, da bi se bil izjavil proti štrajku. Istočasno je pa tudi odklonil od sebe vsako odgovornost za štrajk, kakor tudi svoje sodelovanje pri štrajku.

Ugotovitev katastr. donosa

Belgrad, 11. dec. (Tel. »Slov.«) Komisija za določanje čistega zemljiškega donosa je končala svoje delo za one pokrajine, pri katerih je bil že znan čisti katastrski donos zemljišč. Definitivno so sprejeti sledeči količniki: Za Bačko in Banat 34, za Zomboljo 32, za Baranjo 26, za Srem 32, za Osijek 30, za podravsko pokrajino (Belovar) 29, za posavsko pokrajino 29, za Zagreb 29, za sremsko-hrvaško-slavonsko pokrajino 27, za zagarsko 26, za gornjekrajiško 25, za liško-primorsko 24, za medjimursko 27. Dalmacija je razdeljena v tri skupine. V kninski pokrajini znaša količnik 20, v Ravni Kotori (Benkovar) 28 in v dalmatinskem Primorju 24.

Največja skupina v Sloveniji, ki obsega vso mariborsko in ljubljansko oblast razen Slovenjgradca, Celja II. ter Prekmurja ima količnik 20, druga skupina: Slovenjgradec in Celje II (gorati kraji Celja) količnik 18, Prekmurje pa količnik 30. Čisti katastrski donos Slovenije znaša 257.411.817 Din, od katerih odpade na prvo skupino 213.619.360 Din, na drugo skupino 15.897.708 Din in na tretjo skupino 27.899.810 Din.

Ker bo davčna stopnja znašala približno

8—10 odstotkov imenovane vsote, bo plačala Slovenija približno 24—25 milijonov direktnega zemljiškega davka; posestniki nad 9—10 oralov pa bodo plačali še dopolnilni davek od 2 odstotka naprej. Gotovo pa je, da ne bo noben posestnik v Sloveniji plačal 20 odstotkov čistega katastrskega donosa kakor dosedaj. Razen tega odpade tudi osebna dohodnina, invalidski davek, komorski in hišni davek v vseh kmečkih občinah.

Čisti katastrski donos znaša na Hrvatskem in v Slavoniji 1.180.409.415 Din, v Vojvodini 1.810.500.852 Din, v Sloveniji 257 mil. 411.878 Din, v Dalmaciji 75.482.836 Din. Skupni efekt je torej 3.323.804.911 Din.

Kakor se iz predloženega razvidi, bo plačala Slovenija manj direktnega davka kakor doslej.

Ker so doslej fiksirani šele definitivni količniki za Slavonijo, Hrvatsko, Slavonijo, Vojvodino in Dalmacijo, se bo komisija okoli 15. januarja 1929 še enkrat sestala, da bo določila količnik za tiste pokrajine, ki dosedaj še niso imele izračunanega katastrskega donosa, to so Bosna, Hercegovina, južna in severna Srbija ter Črna gora.

Proračun že v fin. odboru

Belgrad, 11. decembra. (Tel. »Slov.«) Danes ob 4 popoldne se je sestel pod predsedstvom dr. Slavka Šešerova finančni odbor in je razpravljal splošno o uredbi o eksekutivnem plačevanju davkov. O uredbi je podal daljši ekspozé državni podtajnik dr. Letica. Radikalni poslanec Gjura Jankovič je predlagal, da se izvoli posebna sekcija finančnega odbora, ki naj prouči ta zakon. Njegov predlog je odbor sprejel. V to sekcijo so izvoljeni poslanci Smodej, Kapetanovič, Lazič, Miloje Jovanovič in Gjura Jankovič.

Druga točka dnevnega reda je bila nadaljevanje razprave o kreditu za pogozdovanje. Gosp. minister za šume in rudnike Pera Mar-

kovič je izjavil, da se pogozduje sedaj okoli 300 ha samo v južni Srbiji. Partizanstva ni gojil nikdar in je na očitke poslancev Vojislava Laziča in radikala Gjura Jankoviča temperamentno odgovoril. Vsi omenjeni trije poslanci (Lazič, Jankovič in minister Pera Markovič) so namreč iz valjevskega okrožja in debata je bila radi tega jako burna, ker je šlo prav za to okrožje. Zato tudi odbor ni mogel priti do nikakega končnega sklepa. Predsednik finančnega odbora dr. Stojadinovič je rešil situacijo na ta način, da je sejo zaključil in sklical naslednjo sejo za jutri ob 4 popoldne. Na tej seji se bo obravnaval že proračun za leto 1929-30.

Italijani izrabljajo dr. Žerjavovo izjavo

Hrvatom ponujajo iste 'pravice' in 'svobodo' kakor Albancem

Trst, 11. decembra. (Tel. »Slov.«) Italijansko časopisje prinaša zadnje čase neprestano ogorčene napade na Jugoslavijo. V svojih napadih se najbolj poslužuje za argumentacijo izjav voditeljev KDK. Iz komentarjev, ki jih tem izjavam daje, se vidi, da Italija z ozirom na delovanje KDK računa z notranjnimi nemiri in težkočami v Jugoslaviji. S posebno slastjo je italijansko časopisje pograbilo izjavo dr. Gregorja Žerjava. Sinočnji »Piccolo di Trieste« prinaša pod naslovom: »Si proietta la possibilità di una marcia su Belgrado« (Pričakuje se možnost pohoda na Belgrad) na uvodnem mestu z debelimi črkami izvleček izjave dr. Žerjava, ki je izšla v »Morgenblatt«. V tem uvodniku posebej naglašajo, da je izjava dal največji nasprotnik predsednika vlade dr. Korošca načelnik slovenskih približevijancev in bivši slovenski minister dr. Žerjav. Posebno se fašistovskemu listu dopade, da »bivši slovenski minister govori o začetku konca.« Na podlagi izvajanj dr. Žerjava pravi fašistovski list, da je Jugoslavija 1. 1928 taka kakor je bila Avstrija 1. 1918.

Dočim fašisti tako laskavo hvalijo dr. Žerjava, Mačka, Pribičevića in druge, pa obenem strupeno napadajo dr. Korošca, češ, da je bil vedno za jugoslovansko jedinstvo radi Italije.

Današnji »Popolo di Trieste«, vodilni organ fašistov na Primorskem, prinaša pod naslovom »L'oppressione serba e diritti della Croacia« (Nasilje Srbov in pravice Hrvatske).

Spor med Bolivijo in Paragvajem

(Med omejenimi četami Bolivije in Paragvaja je prišlo začetkom decembra do sporov in prask na ozemlju tako zvanega skoro še nepreiskane Čaka, kjer je meja začetna kar premočrtano in bolj idealno. Ti spori med obema republikama segajo že v leto 1879 in imajo svoj vzrok v želji obeh držav po obvladanju porečja Rio Paragvaja, ki poteka v zvezi z Atlantskim oceanom. Na tem konfliktu je zelo zainteresirana tudi Argentinja, ki v Čaku meji na obe prepirajoči se državi, zato bo imela Argentinja na eventualno mirno poravnavo spora največji vpliv.)

Newyork, 11. dec. (Tel. »Slov.«) Kritični položaj v sporu med Bolivijo in Paragvajem traja dalje. Poročila o napadu na utrdbo Vanguardia so napačna. Paragvajci, katerih čete so se ojačile, so gospodarji utrdbe. Vlada v Boliviji je dobila od parlamenta zaupnico. Politični ujetniki v Boliviji so bili amnestirani, vest o splošni mobilizaciji pa se radi stroge cenzure ne more kontrolirati. Da se spor poravnava, se je skušalo posredovati z več strani. Panameriška konferenca v Washingtonu je sprejela včeraj so-

glasno resolucijo, da se spor poravnava mirno, ter je bila resolucija brzojavno poslana v La Paz in Assuncion. Posebna komisija, sestavljena iz delegatov držav Peru, Čile, Brazilije in Združenih držav, je v zaupni seji zbrala material o sporu in povabila na današnjo sejo delegate Bolivije in Paragvaja. Čile je izjavila, da je pripravljena podvzeti vlogo razsodnika, kar je Bolivija sprejela, Paragvaj pa se še ni izjavil.

Lugano, 11. dec. (Tel. »Slov.«) Svet Društva narodov je danes sklenil po dveh tajni seji, da pozove v brzojavkah obe vladi v La Paz in Assuncionu kot članici Društva narodov, da spor mirno poravnata, sklicujoč se na temeljna načela pakta Društva narodov. S tem konfliktom se krogi Društva narodov pečejo izredno živahno. Spor je resen za Društvo narodov tudi radi Monroe-doktrine, ki jo je Društvo narodov izrecno priznalo.

V Belgrad je prišel djakovski škof Akaamovič. Mudil se je dolgo časa pri ministru g. Bariču in pri ministrskem predsedniku g. dr. Korošcu. Za jutri je prijavil svoj obisk pri ministru za vere in pri ministru za agrarno reformo.

Zunanja politika Rusije

Moskva, 11. dec. (Tel. »Slov.«) Na plenarni seji sovjetskega osrednjega izvrševalnega odbora je imel Litvinov kot namestnik Čičerina velik zunanjepolitičen govor. Imperijalistične zapadne države so si v Društvu narodov napravile orodje za doseg svojih ciljev. Angleško-francoski sporazum ter angleško-japonska pogajanja so taka, da grozijo dovesti do nove svetovne vojne. Sovjetska vlada ima dolžnost, voditi proti tej politiki aktivno politiko zavarovanja miru s tem, da vzdržuje iniciativo za splošno razorožitev. Litvinov je ravnokar ponovno poslal prošnjo v Zenevo, da se zopet skliče pripravljavalna razorožitvena komisija. Če je Poincaré izjavil, da se slovesno obvezuje, slediti sovjetskemu zgledu, čim sovjetska unija pristane na splošno razorožitev, bo Litvinov na razorožitveni konferenci slovesno izjavil pristanek sovjetske unije na popolni razpust rdeče armade, če se bo sprejel primeren razorožitveni načrt. Litvinov je dalje izjavil, da je Francija pripravila Poljsko do tega, da je vse medsebojne predloge za razorožitev odklonila, tako pogodbo o nenapadanju in celo trgovinska pogajanja s sovjetsko unijo. Zagotavljal je Briand, da je njegov strah o usodi Poljske, kolikor se tiče sovjetrov, popolnoma brez podlage, postopanje Poljske in Romunije pa je sumljivo že radi pogajanj obeh generalnih štabov in potovanja generala Le Ronda. Anglija je po posledicah ukinjenja odnošajev s sovjeti prizadeta občutneje kakor pa sovjetska unija, ki je vedno pripravljena vzpostaviti odnošaje. Nemčija nudi najboljši zgled za možnost sodelovanja med kapitalističnimi in socialističnimi sistemi. Sedanjí ugodni razvoj gospodarskih in kulturnih odnošajev z Združenimi državami bistveno ne more pridobiti tudi z legalnimi diplomatskimi odnošaji. Sovjetska unija ne potrebuje sploh nobenega nadaljnega priznanja več. Ona vodi politiko miru, ne iz slabosti ali iz sentimentalnega pacifizma, temveč iz svojega eksistenčnega prestiža.

Stanje angleškega kralja vedno slabše

London, 11. dec. (Tel. »Slov.«) Včerašnje zdravniško poročilo o stanju kraljeve bolezni se presoja zelo pesimistično. Posebno, ker je zopet nastopila splošna infekcija, katero so še pred kratkim smatrali že za lokalizirano. Odporne moči kralja so radi dolge bolezni znatno oslabilane. Posebni vlak z waleškim princem bo zvečer dospel v Boulogne ter bo princ ob 10 zvečer, morda pa tudi že eno uro prej v Londonu, nakar bo takoj odšel v buckinghamsko palačo.

Zasedanje Sveta DN

Lugano, 11. dec. (Tel. »Slov.«) Na današnji javni seji Sveta Društva narodov so se bavili s poročili higienske komisije, komisije za proučevanje spolne bolezni, o zastopstvu Združenih držav v centralnem svetu za izvedbo mednarodne konvencije proti opiju iz l. 1925 in o udeleževanju mednarodne komisije kriminalne policije pri nekaterih organih Društva narodov, pri katerih bi moglo biti sodelovanje kriminalističnih strokovnjakov zaželeno. Prihodnja seja bo jutri dopoldne ob 10.15.

Volitve v Romuniji

Bukarešt, 11. dec. (Tel. »Slov.«) Danes je zadnji dan volivne kampanje, ker se vršijo jutri splošne volitve v parlament. Veliki volilni boj se je vršil v Romuniji popolnoma svobodno in mirno, kar se dosedaj ni zgodilo v Romuniji že od vojne dalje. Sedanja vlada je morala v nasprotju z dosedanjimi dogodki z orožništvom varovati opozicijo, da je mogla nemoteno vršiti svojo agitacijo, ker večina opozicijskih strank tokrat ni ogrožala vlada, temveč prebivalstvo. Smatra se, da večina opozicijskih strank, kakor Jorgova, Averescova, dr. Lupova in Cuzova ne bo dobila niti potrebna dva odstotka vseh oddanih glasov, da bi sploh mogla vsaj enega poslanca spraviti v parlament. Vlada je poleg velike popularnosti, ki ji zagotavlja pretežno zmago, sklenila še velivne dogovore z Nemci, socialisti ter z židi v Erdelju in Bukovini, dočim so Bolgari v Dobruži in Judje v stari kraljevini povečini pristaši libetalne stranke.

Cankar'eva proslava v Zagrebu

Zagreb, 11. dec. (Tel. »Slov.«) Danes se je v Zagrebu svečano praznovala desetletnica smrti velikega slovenskega pisatelja Ivana Cankarja. V narodnem gledišču se je vpriporilo v slovenskem jeziku »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Igrali so večinoma slovenski igralci.

Omladinci SDS proti stavki

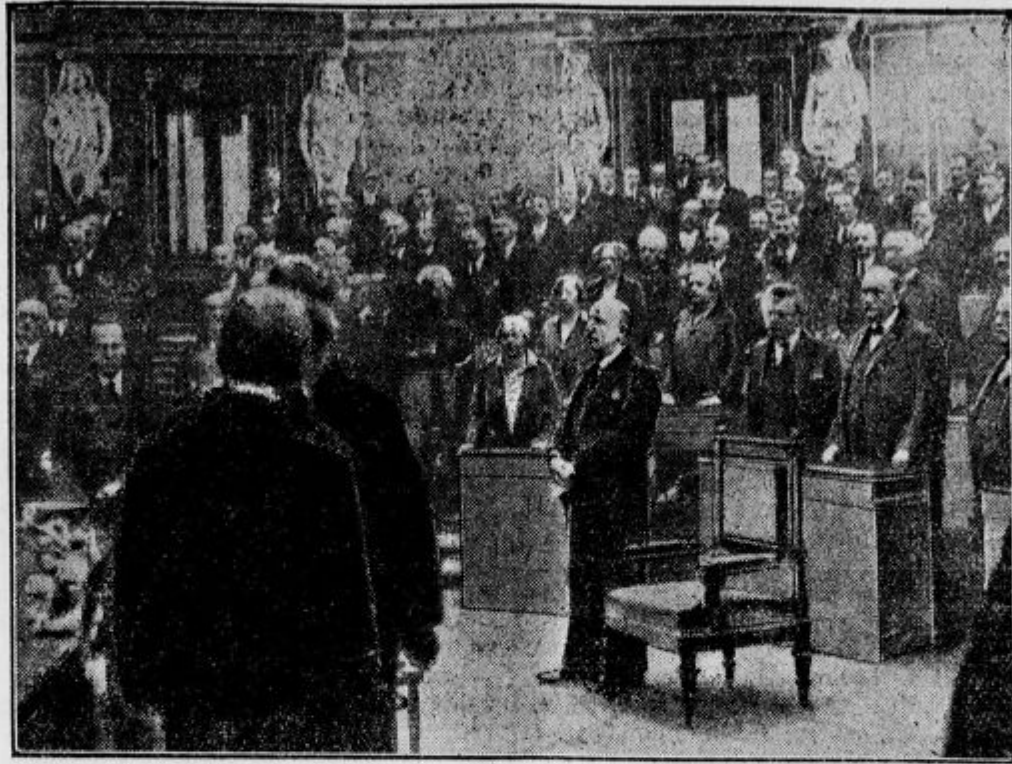
Zagreb, 11. dec. (Tel. »Slov.«) Danes je vseučiliška organizacija samostojne demokratske stranke izdala komunike, v katerem ostro napada svoje tovariše iz KDK, ki so bili za podaljšanje štrajka. Svojim članom pušča v tem oziru svobodne roke. Poleg tega napada omenjena organizacija v komunikeju pristaše frankovske stranke med omladino, češ, da ta del dijaštva zaradi svoje orientacije nima pravice nikogar reprezentirati, najmanj pa hrvatsko vseučilišče.

Dunajska vremenska napoved: Oblačno, padavine, temperatura nad ničlo, razni vetrovi.

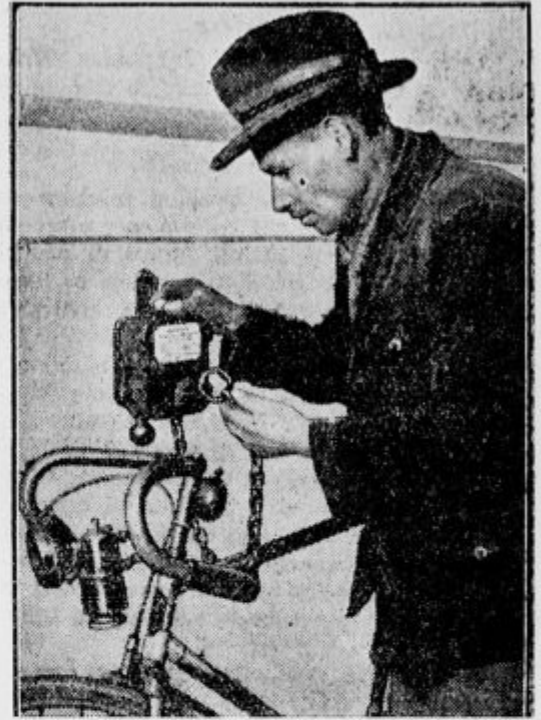
Svet v slikah

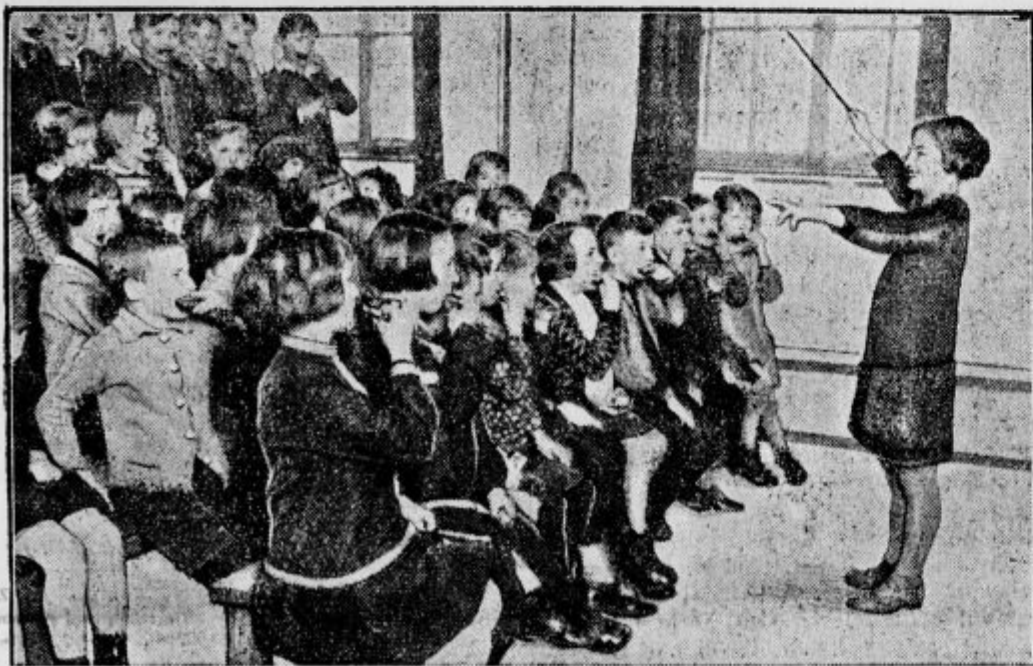
Oboleli angleški kralj Jurij s kraljico Marijo ob priliki kronanja v polnem kronskem ornatu.

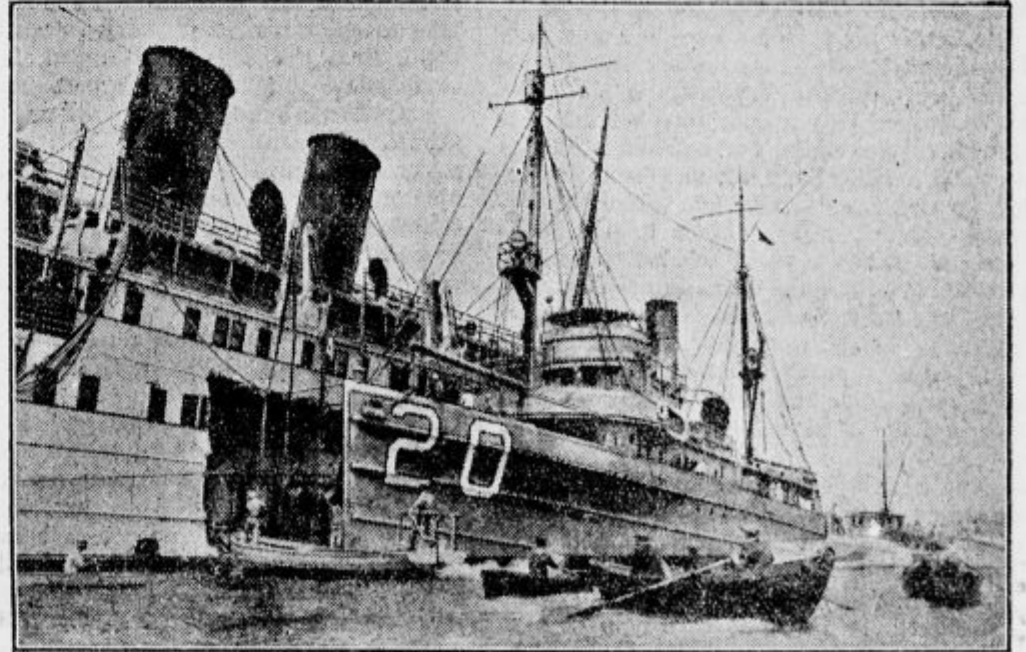
Novi predsednik avstrijske zvezne republike, Viljem Miklas prisega v avstrijskem parlamentu na ustavo. Novi predsednik je star 56 let ter je eden izmed voditeljev krščanskih socialcev.

Tatovi koles so dobili novo oviro. Berlinska javna poslopja so namreč uvedla pri svojih vhodih posebne avtomate za pritrjevanje koles, ki onemogočajo njih izkamenje.

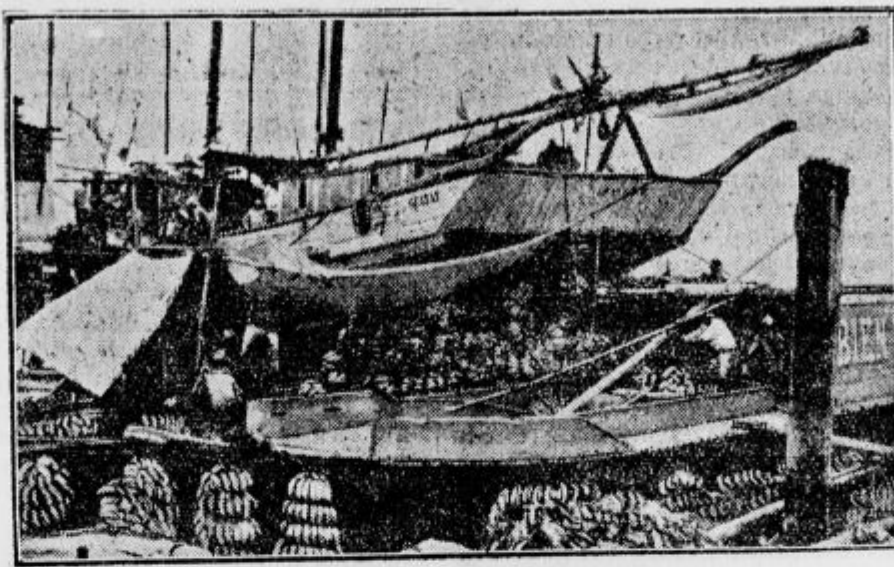
Muzikalična osnovna šola. Da vzbudijo čim večji smisel za glasbo, so uvedle nekatere berlinske osnovne šole razen pouka v petju še pouk na »orglice«. V 51. berlinski osnovni šoli so sestavili celo »godbo«, sestojčo iz 142 orglic.

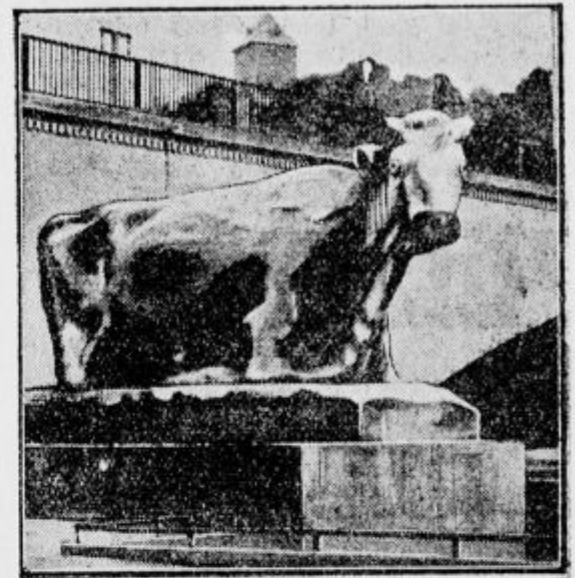
Ponesrečeni parnik. V luki San Francisca (Amerika) se je neki parnik zadel s tako silo v drugega, da mu je odtrgal velik del vse zunanje stene. Samo nagli pomoči bližnjih ladij se je zahvaliti, da so rešili vse tovarne in potnike.

Vojna v južni Ameriki? Ker se državi Bolivija in Paragvaj ne moreta zediniti zaradi nekega obmejnega ozemlja, je prišlo med obmejnimi četami pri Galoponu do krvavih bojov.

V Kolumbiji je izbruhnil štrajk delavcev na plantažah in ladjah za transport banan. Ker so banane glavni pridelek dežele, je škoda vprav katastrofalna.

Zivali kot lomilke ledu. Ob mostu čez Saalo pri Halleju so postavili v varstvo mostu pred ledom železne krave, ki so ob enem lep okrasek.

Ada Negri:

Katarina

Sedem mesecev preden se je narodilo dete moje hčerke, je bilo treba ogledati se za kmečkim dekletom, ki naj bi se naučilo ravnanja z otrokom in bi v prostih urah pomagalo Mariji Antoniji pri domačem delu.

Marija Antonija je bila pri hiši že deset let: videla je mojo hčerko rasti, postati lepo in zaljubiti se; stregla je meni v dolgi bolezni. V kuhinji je ona držala kuhovnico v roki.

Iskali smo in nismo našli. Hoteli smo imeti dekle pri nas vsaj en mesec pred rojstvom deteta: da bi se priučila redu domačega dela, »notranjim zadevam«, kakor je v šali pravil soprog moje hčerke, še dečak, da se je ob misli, da je oče, zahotelo človeku smejati se.

Trudni in naveličani letanja po posredovalnicah, sva končali zadevo s tem, da sva sprejeli predlog prijateljice, ki nam je priporočila neko šestnajstletno dekle iz Lodivechia. Osebo je sicer ni poznala, toda bila je sestrična njene zveste služabnice.

Iz Lodivechia je dospelo pismo matere, zmedeno, zverženo, skoro nečitljivo. Med drugimi so bile v njem besede: »Ne zmenite se za sedanost: deklica je nekoliko majhna, toda svoje dolžnosti bo izpolnjevala še bolje kot kaka odrasla.«

Nekoliko majhna?...

Potrpljenje.

Prišla je deževnega novembrskega popoldne sama s svojo culico. Jaz sama sem ji šla odpirat, ko se je oglašil zvonec pri hišnih vra-

tih. Nagnivši se preko vežne ograje, sem jo zagledala, stopajočo po stopnicah: bila je neke vrste pritikavka.

Postavo deset ali dvanajsetletnega otroka, suha, skoro okostnjak, je imela visoka ramena in navzven počisnjen prsni koš. Na tem revnem telesu, ovitem z grobim rjavim pledom, se je trudila debela glava, da bi stala kolikor možno pokoncu, z namenom, da bi se videl vrat manj pogreznjen med rameni. Rjavi, nesimetrični obraz skoro brez nosu, me je presunil radi izraza oči, ki se je popolnoma strinjal s tistim ust: nekaj izkušnega in nevstrašenega, ki je vsiljevalo začudenje in občudovanje.

Takoj, še na pragu je dejala:

»Katarina sem. Ne vstrašite se, gospa, ker sem majhna. Znam delati vse in se nikoli ne utrudim.«

Isto besede, z ravno tako neposrednostjo in gotovostjo je rekla moji hčeri, takoj ko je stopila pred njo.

»Pa otroka bo treba nositi na rokah!... Gotovo ga ne boš mogla,« ji je odgovorila mehko moja hčerka.

»O, gospa! Imam tri bratce za seboj. Zadnja dva sem prav sama prenašala, sama vzdržila. Mama je morala hoditi na polje.«

»In tvoj oče, kaj dela?«

»Umrl je. Utonil je lansko leto.«

Rekla je to čisto mirno, nebržno. Kaj nam je bilo s'oriti? Ali naj jo pošljemo nazaj v njen domači kraj? Ni bilo misliti na to. Naj jo obdržimo in ji zaupamo ob svojem času dete? Kaj torej?

Ona, zelo pozorna, je čutila naše oklevanje in se mu uprla:

»Razumem, da me ne marate, ker sem majhna. Toda preizkusite me najprej. Ne utrudim se, četudi bi hotela.«

Govorila je skoro trdo in zdelo se je, da nas hoče izzvati s pogumom, ki jo je povišal za kako ped. Ta pogum nas je premagal.

Oddali smo jo v roke Mariji Antoniji. Sprejela jo je v svoje trdo varstvo, jo tlačila z jedmi, se je polastila kot hčere ali mlajše sestre, ji razkazala hišo in vpeljala v vsakodnevno delo. Silno vzprejemljiva, je Katarina delala čudeže. Pripravljena skočiti zjutraj iz postelje ob klicu Marije Antonije, brez lenobnih ostankov spanja, naravnih v njeni starosti, se je takoj lotila dela. Na vse je odgovarjala: »Znam, znam dobro!« In kadar je bil tisti »znam« laž, je z naporom volje izvršila, o čemer je trdila, da zna.

Bilo je v njej neko neprestano čuvanje nad samo seboj: neko bridko prizadevanje premagati z delom telesno pomanjkljivost, osebno popačenost, nadkriliti mačehovsko naravo.

»Me obdrže? Mislite, da me obdrže?«

In Marija Antonija, ki ji ni hotela vzbujati neizpolnjenih nad:

»Draga moja! Treba bi bilo, da bi bila dva, tri prste višja.«

Mi smo med tem iskali družino, kjer bi ne bilo treba nositi otroka na rokah in jih imeti v bližini njene spačenosti.

Nekega dne sem jo presenetila v svoji studijski sobi, sklonjeno nad ilustrirano knji-

go. Glavo skoro skrito med rahličnimi rameni, za hip zapuščena od nagona samoočrambe, ki ji je pomagal držati se tako pokončno pred gospodarji, je čitala. In to s tako radoznalostjo in vtopljenostjo in napetostjo vsega bitja in pozabo vsega drugega na svetu, da me ni čutila vstopiti.

Morala sem jo poklicati, da se je vzdramila.

Naglo se je vzravnila: v zadregi je izgledala grša in neznatnejša kot kdaj. Položila sem ji smehljaje roko na glavo.

»Rada čitaš, Katarina?«

»Rada,« odgovori pomirjena in kot opeka temna rdečica ji pobarva lica.

»Tu je toliko lepih knjig, toliko lepih časopisov. O, ko bi mogla vse prečitati! Toda jaz sem dovršila samo tretji razred osnovnih šol.«

»Bi se rada vrnila v šolo? Se naučila dobro brati?«

»O, da. Kot otrok sem si vtepla v glavo, da postanem učiteljica. Toda mama je morala hoditi na polje in čuvati je bilo treba bratce. Potem je oče utonil. Kaj še, učiteljica da bi postala! Delati je treba: pošiljati materi za služek. Vse pošljem, veste! Ničesar ne obdržim zase.«

Nenadoma je zrasla pred mojim očmi in za hip je bila visoka, svetla in lepa. Spomnila sem se gotovih pravljic o vilah, razkošju princeza dovršene lepote po zlobnosti čarodejev v spačeno bitje.

Toda koncem pravljice je vedno prenehal

Kaj je novega

Koledar

Sreda, 12. decembra: Aleksander, Maksencij. — Lunina sprememba: ob 6.06 mlaj. Napoveduje se sneg.

Osebnosti

★ **Odkrivanja.** Na predlog ministra za pošte in brzojav so bili odkrivanja: z redom Belega orla 5. vrste Rudolf Rupec in Alojzij Gregorič, poštna ravnatelj; z redom sv. Save 5. razreda: dr. Fran Rapotec, višji kontrolor ministrstva za pošte in brzojav; Matevž Kolarič, inspektor poštne direkcije v Ljubljani; dr. Ivan Lamut in Maks Svoboda, šefa odsekov poštne direkcije v Ljubljani; Miroslav Matijašič, inspektor poštne direkcije v Ljubljani. — Z zlato medaljo za vestno službo: Miloš Trošt, tajnik ministrstva za pošte in brzojav; Janko Cizelj-Aleš in Bogosava Stamenkovič, tajnika poštne direkcije v Ljubljani. S srebrno medaljo za vestno službo: Franc Kokoč in Alojzij Gerbec, pomožna konduktorja v Ljubljani.

★ **Umri** je nenadoma v soboto 8. decembra zvečer Janez Kocijančič, po domače Korosec, iz Vrbenj. Zadel ga je kap.

★ **Iz vojaške službe.** Po službeni potrebi so odrejani na službo na kr. brod »Dalmacija« poročnik fregate Valter Kure — reaktiviran in poročnik korvete Robert Struhal, Josip Polak in Alfred Malbohan; na službo na kr. remorker »Jaki« poročnik korvete Avgust Groselj; na službo na kr. remorker »Močnice« poročnik korvete Jože Vrtačnik; na službo na kr. drager »D 2« poročnik korvete Rajko Valand; na službo na kr. borbeni čoln »Četnik« poročnik korvete Fr. Vreš; na službo v oddelku za mornarico ministrstva vojske in mornarice poročnik vojnega broda 2. razr. Maks Petri; na službo v rečno obalno poveljstvo poročnik fregate Boris Vilfan in poročnik korvete Fran Rauš; na službo v pomorski arsenal san. poročnik mornarice dr. Ante Logar in na službo v poveljstvo strok. orožja poročnik korvete Albin Hofbauer. Na službo v štab 3. orož. polka — za vršilca dolžnosti častnika za pravne posle — orož. kapetan I. razr. Josip Vončina. Trajno je upokojen sodn. kapetan I. razr. dr. Slavko Teklič.

★ **V naše državljanstvo** so sprejeti Ivan Jelerčič iz Cirknice; Ivan Rusjan, zidar iz Pekar — mariborski okraj, in Josip Ivančič iz Ljubljane. — Izstop iz državljanstva kraljevine SHS je dovoljen zasebniku Ivanu Šešku, pristojnemu v Celju; posestnici Johann Mahorka, pristojni v Orahovo vas, mariborski okraj; trgovcu Gvidu Kladošek, pristojnemu v Brežice; Agni Tadin, pristojni v Kostrivnici, šmarnski okraj; Ivanu Mačeku, pristojnemu v Sv. Kungoto, mariborski okraj; učitelju Francu Prelobu, pristojnemu v Maribor; krojaču Martinu Brusu, pristojnemu v Hotederiču, logaški okraj; ključavničarju Franu Mrazu, pristojnemu v Maribor, in Antoniji Topolšek, pristojni v Dobrno, celjski okraj.

Usta in grlo

so najljubši, po katerem prihajajo bolezenske klice v naše telo. Da obvarujete v **vase otroke** pred nevarnim delovanjem teh klic, ki povzročajo razna okuženja, kot nahod, influenco in druge nevarne na očiščenje, dajte otrokom redno okuženje.

ANACOT-PASTILE

DR. WANDER

hudi čar in lepa princeza je spet sijala v vsaj svoji milini in krasoti. Se bo tudi s Katarino tako zgodilo? V drugem življenju?

Kaj naj bi bilo sicer drugo življenje, če ne nadaljevanje pod drugo podobo?

Ni trenila z očmi, ko smo ji naznanili, da je pripravljeno zanjo drugo mesto, bolj primerno njeni osebi in njenim močem. Upala si je samo reči:

»Pa bodi. Nočete me. Sem premajhna za dele. Vendar, vsem mi je bilo pri vas.«

Gledala je krog sebe, skoro kot bi iskala otroka, ki jo je preprodil, še preden se je rodil.

Zadnji dan me je prosila, naj ji darujem nekaj zaprašenih zbirk »Casopisa za malec« in par zvezkov pravljic.

Skrbno je vse zložila v culico; obljubila je, da pride v nedeljah prebit kako uro s Marijo Antonijo in nas pozdravila s hladnim mirom. Zbirala je moči za novo hišo, kamor se je šla predstavljati s svečanimi besedami, s katerimi se je uvedla pri nas.

Skozi okno sem ji sledila z očmi; temo mi je bilo pri srcu. O, žalost in sramota nad nas, ki si domišljamo, da smo dobri, pa je zid sebičnosti, ki nas loči med seboj, bolj masiven, bolj slep, bolj gluhi od kamenja.

Katarina je stopala počasi ob Mariji Antoniji, ki jo je hotela spremiti. Nekoliko se je nagibala na desno, proti culici. Videla sem njen vzbočen hrbet, njeno glavo, ki jo je nevidna pest potlačila med rameni in ki jo je volja, močnejša od narave, držala ravno, skoro izzivajočo. Nisem se ganila od okna, dokler ni zavila krog ogla.

★ Tri tedne nato (Katarine ni bilo medtem za izpregled) in točno neke nedelje zvečer,

Ostale vesti

★ **Socialistom v Pišecah v album.** Dne 4. decembra 1928 je bila pri okrožnem sodišču v Celju izrečena obsodba proti svojočasno odstavljenu županu, organizatorju in voditelju socialistične stranke v Pišecah, radi poverjenja občinskega denarja. Obsodba se glasi na tri mesece težke ječe in povrnitev škode. Ta uspeh na političnem polju naj si vpišejo vsi pristaši te stranke v kroniko, občinsko gospodarstvo pa naj prepustijo drugim, ki znajo ločiti svoje od občinskega.

★ **Knjige za Prizren.** Knjig, predvsem teoloških, filozofskih, nabožnih, ascetičnih v različnih jezikih prosi škof dr. Janez Gnidovec v Prizrenu. Najlepše božično darilo bi lahko mi Slovenci poslali katolikom v Južni Srbiji, katerim pastiruje naš odlični rojak, če bi predvsem mi duhovniki darovali vsak po eno knjigo za božič. Saj nam leži ta in ona knjiga že nekaj let zaprašena v predalih! Zabojo za Prizren je že pripravljen, samo prazen je še, 300 knjig bi ga napolnilo. Poslati pa moramo 21. decembra. Do 20. decembra bi radi imeli knjige zbrane. Knjige sprejema g. Karel Gros, ekonom semenišča, Ljubljana. — (Za klub Baraga.)

★ **Čudo narave.** Šolski upravitelj v Gomilici (Slovenska Krajina) ima na vrtu jablano, ki je to leto že drugi obrodila. Prva jabolka niso bila ravno lepa. Na jesen je jablan drugi cvetla in je sedaj obložena z jabolkami. Mraz ji dosedaj ni škodoval. Listje je sveže zeleno in jabolka se normalno razvijajo.

★ **Znižana vožnja** za izredno glavno skupščino Zadrudne zveze v Mariboru. Prometno ministrstvo je dovolilo polovično vožnjo za Zvezino glavno skupščino, ki bo v četrtek 13. dec. t. l. ob 10 v dvorani Zadrudne gospodarske banke v Mariboru. Polovična vožnja je dovoljena za čas od 10. do vštete 15. decembra. Udeleženci naj kupijo na vstopni postaji cel vozni listek do Maribora, kjer pri izstopu vozne listka ne oddajo, ker velja s potrdilom o udeležbi tudi za vožnjo nazaj. Potrdila o udeležbi se bodo izdajala v prostorih zvezinoga pododpora in pri skupščini v dvorani Zadrudne gospodarske banke.

★ **Reparacije.** Začetkom tekočega meseca je prispelo v Belgrad pet vagonov knjig na račun reparacij. Celokupna vrednost knjig znaša 1.311.000 mark. Belgrajskemu vseučilišču so se razdelile knjige v vrednosti 512.000 mark. Ostale knjige so prejela ostala vseučilišča v naši državi.

★ **Požar in vlom.** Preteklo soboto smo poročali o požaru in vlamu v cerkev v Bohinjski Bistrici. V resnici pa je gorelo in bilo vlomljeno v cerkev v Slovenski Bistrici. Pomota se je pripetila pri telefonskem prenosu poročila.

★ **Sreča v nesreči.** Preteklo nedeljo je posestnik Franc Savnik iz Pesjega pri Vidmu pripravil sod za novo vino. Čistil je sod s špiritom, ki ga je prižgal v sodu. Nato pa je še prižgal žveplo, ki je povzročilo, da se je plin v sodu vnel in je z velikim pokom se razletel sod. Savnik je k sreči poškodovan samo na nogi.

★ **Škrlatinka v Zagrebu** pojema. Kakor znano, je prejšnji mesec divjala v Zagrebu škrlatinka in je obolelo za njo okrog dvesto oseb, večinoma otrok. Ker je pričela škrlatinka pojemat in ni več novih obolenj, so zdravstvene oblasti odredile, da se v zagrebških

mi je Marija Antonija pripovedovala, da jo je obiskala v hiši novih gospodarjev: dva zakonca brez otrok, ki sta hotela biti postrežena, ne da bi veliko izdala.

»Gospa moja! Tri je bila ura in našla sem Katarino še v kuhinji — kuhinji tako veliki kot omara — pred skladovnicami krožnikov in kupi jedilnega orodja, čakajočimi, da jih osušijo. Videlo se je, da so imeli prijatelje na obedu. Uboga mala! Z glavo seže komaj nad mizo in njene roke so kratke in krožnikov je bilo toliko, toliko! Rekla mi je: Nič ne marajte, drugega za drugim jih že osušim. Ko bi bila višja, bi bila ostala pri vas: kako škoda! — Potem me je prosila za druge časopise, druge knjige. Čita jih skrivoma, ponoči v svoji luknji, tako tesni, da skoro sama nima v njej prostora...«

Jaz nisem odgovorila.

Proti: Reumi, Išiasu, Protinui, trgaču v križu

DISTYANSKI MULJ

nenadomestljivo naravno lekovično sredstvo! Za lažje dajanje: Kot naravni mulj v kookah "I-Qa" (za pripravljanje oblog) ali kot "amakompress" (gotov oblog) 20 krat upor. biljv. Izredno poceni!

Glavno skladišče: L. Schreiner, Zagreb, Akademski trg 1/II.

šelah zopet prične pouk, ki je počival štiri tedne. Se vedno pa je v Zagrebu bolnih za škrlatinko 148 oseb, ki so zbolele že prejšnji mesec.

★ **Ponarejena spričevala v Subotici.** Prometno ministrstvo je odredilo preiskavo, če imajo vsi železniški uradniki v Vojvodini pravilna maturitetna spričevala, ker se je doglalo, da imajo nekateri ponarejena Rösserjeva spričevala. Ministrstvo je odredilo, da se ti uradniki do nadaljnjega suspendirajo. Policijski kapetan dr. Matič je že uvedel preiskavo in ugotovil nekolkol falzifikatov. Nekaj uradnikov s ponarejenimi spričevali je tudi v Zagrebu in sicer od onih uradnikov, ki so bili prestavljeni iz Subotice v Zagreb.

★ **Če se mornarji stepo.** V neki gostilni na Sušaku so se sestali te dni naši, grški in italijanski trgovinski mornarji. Kapitan grškega parnika Inos Venecianos se je vsedel k mizi, kjer je sedelo nekaj naših mornarjev, in se spustil z njimi v razgovor. To je strahovito razburilo Grke, ki so pričeli kapitanu očitati, zakaj ne sedi pri njih. Nastal je strahovit pretep, mornarji so pogasili luči, nakar so pričele frčati steklenice in kozarci vsakrižem. Več mornarjev je odšlo iz gostilne s krvavimi glavami. Gostilna pa je bila demoli-rana. Grški kapitan je izjavil, da bo poravnal on vso škodo.

★ **Velik požar v Omišu.** V Omišu pri Splitu je 9. decembra zgorela velika tovarna vrvi in mrež. Požar je nastal, kakor se je pozneje ugotovilo, radi kratkega stika na električni napeljavi in se je razvil s tako silo, da je v pol ure uničil vso tovarno. Samo v skladišču, ki je zgorelo, je bilo vrvi in drugih vrvarskih izdelkov za našo mornarico v vrednosti nad milijon dinarjev. Razen tega znaša škoda, ki jo tvornica trpi radi izgube strojev in poslopja, nad tri milijone dinarjev, zavarovana pa je bila za vse skupaj le za dva in pol milijona dinarjev pri Commercial Union v Londonu. Požar so pomagali gasiti tudi gasilci iz Splita, katerim se je posrečilo požar vsaj nekoliko omejiti.

★ **Poneverbe v mostarski občini.** Preiskava radi velikih poneverb in malverzacij v mostarski občini je bila te dni zaključena. Sodni strokovnjaki so o tem izročili državnemu pravdnikstvu obširen elaborat. Ugotovili so, da je mestna občina oškodovana za 1.200.000 dinarjev.

★ **Aretirani napadalec na avtomobil.** Kakor smo svojočasno že poročali, je bil dne 15. novembra na cesti med Rajlo in Belgradom napaden avtomobil, v katerem je sedel tovarniški ravnatelj dr. Luckmann iz Belgrada z enim svojih uradnikov. Avtomobil se je moral ustaviti pred železno žico, ki je bila napeta preko ceste. Toda dr. Luckmann in njegov sofer sta obdržala prisotnost duha in posrečilo se jima je pobegniti z avtomobilom. Po tem dogodku so oblasti uvedle natančno preiskavo, ki je imela ugoden rezultat. Aretirani so bili štiri kmetski fantje iz Popoviča pri Rajli. Fantje niso mogli dokazati alibi in so kmalu priznali svoj zločin.

Smučarjem za Božič

drese iz la norveškega blaga Nepremočljivo!
Kompletni dresi od Din 600 — dalje

Drago Schwab. Ljubljana

★ **DOKTORJA FRANCETA PRESERNA ZBRANA DELA,** ki jih je priredil dr. Avg. Pirjevec s sodelovanjem dr. Jože Glonarja izidejo pravčasno pred božičem. *Elegantno vezan izvod bo veljal okoli 60 Din. Ta knjiga je najodličnejša slovenska literarna publikacija tega leta. Naročila sprejema Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.*

★ **IVAN PREGELJ, IZBRANI SPISI, II. ZVEZEK** je danes izšel; obsega znameniti roman *Jernej Bogovec in Balade v prozi. Skupaj s prvim zvezkom je najodličnejše darilo za božič ali Novo leto. Vsak zvezek velja broširan 45 Din, elegantno vezan 60 Din. Tako po svoji umetniški vsebini, kakor tudi po moderni tehniški izvršitvi prekašajo Pregljevi spisi vse druge sodobne edicije. Za božično mizo vam Jugoslovanska knjigarna ni mogla omisliti lepšega darila kot so Pregljevi spisi.*

★ **NA BRUSELJSKI AVTO-RAZSTAVI** bo Mercedes Benz s 6 vozovi sijajno zastopan. Med temi je *Scilinderski kassis, sloviiti »Se športni voz in priljubljeni 2 liter. vozovi. Nemške trdke za pnevmatiko ne razstavljajo, pač pa nosijo Continental-obroče kot v Parizu skoro vsi nemški vozovi.*

★ **PRI ASTMI IN BOLEZNIH SRCA,** bolečinah v prsih, pljučnih boleznih, škrofulozni in rahitisu, povečanje zaščitne žleze, tvorbi golše je izborna pomožno sredstvo odvajanje na črevo, kar se doseže z uporabo naravne »Franz-Josef« grelnice. *Kliniki svetovnega slovesa so opazili pri jetičnih, da so z uporabo »FRANZ-JOSEF« vode zgnila zapirja, ki se pokažejo v začetku bolezni, ne da bi se bila pojavila pričakovana diareja. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerij. trgovinah.*

★ **MATERE!** Ako za kohanje otrok rabite navadno milo, isto pete v oči in lahko rani kožo. *Izvestno Ray-milo, narejeno z dodatkom kokoških jajc, je najboljšo milo za kohanje otrok ter vobče najboljšo toaletno milo. Raskava in razpokana koža se zaceli, postane lepa, mehka in gladka. Ray-milo pripravljajo tudi zdravniki in ga sami radi porabljajo za izmitanje oči.*

Otroci

počesto bolehalo na vnetju vrata. Ker večinoma ne morejo grgrati, dajte jim

Panflavin pastile

ki ne motijo želodca in katere otroci vsled dobrega okusa radi jemljejo. Panflavin pastile so učinkovito obrambno sredstvo in jih pripravljajo prvi strokovnjaki pri prehladu in nalezljivih boleznih.

★ **ČAJ NOVE ŽETVE:** Lipton, Hornman, Čajna ročka, Kusmi, Popoff in Baker. *Posebno se opozarja tudi na bogato zalogo in izbiro obeskov za božično drevo. Procvratno blago, solidne cene, točna postrežba. JAŠ I LESJAK, Maribor, Ulica X. oktobra št. 2.*

★ **MERKURJEV JOUR FIX** se vrši danes v sredo 12. dec. v restavraciji Zvezde, Kongresni trg, po 20. uri. *Vabimo vse člane in prijatelje društva, da se udeležijo tega društvenega večera. Med drugim je na sporedu kratko predavanje, petje, godba in šaljtve točke. — Odbor.*

★ **ZA BOŽIČ** spominjajte se vsi prejemniki položnic št. 14.066 najbednejših. *Podporno društvo slepih.*

★ **Dr. DERČ.** se je vrnil s študijskega potovanja in zopet ordinira.

★ **KLOBUKE** popravlja, čisti, barva, lika, preoblikuje Mirko Bogataj, Stari trg 14, Ljubljana.

★ **PLAŠČKE** otroške in dekliške, le dunajski kroj, nudi ceno Kristofit-Butar, Stari trg 9.

★ **NOGAVICE,** rokavice in plenenine se dobe v veliki izbiri pri trdki Prelog, Ljublj.

Ljubljana

Nočna služba lekarn

Danes imata nočno službo lekarni R. Sušnik na Marijinem trgu in F. Kurali na Gospodarski cesti.

○ **Odpovedana občinska seja.** Za včeraj ob 5 popoldne je bila sklicana seja mesnega občinskega sveta, ki pa je bila odpovedana.

○ **Božičnica na gradu.** Dne 23. decembra hočemo privediti otrokom in odraslim na gradu pravo krščansko božičnico. 87 otrok imamo na gradu, vse brez izjeme bi radi obdarovali pa še tudi nekatere odrasle. Vsem bi radi podarili obutev za zimo. So ha gradu otroci, ki letajo še bosji po mrzli snedi, niti nogavice nimajo. So družine na gradu, ki stanujejo v pravih brlogih, prejšnjih zapornih celicah, kamor celo leto ne prisije solnčni žarek. Mrzli kamen ali opeka ni ravno najprijetnejša stvar po zimi: a tako je tlakovana marsikaka luknja na gradu, v kateri bivajo gradčani. Ko se, Ljubljanci, pripravljate na lep božični večer in kupujete razna darila, spomnite se revežev: dajte kako darilo ali v blagu ali denarju za reveže na gradu. Prosimo tudi duhovnih božičnih daril: Kdo bi hotel naročiti za kako grajsko družino katerikoli nabožni list? Lahko vsak sam označi list; recimo: Kraljestvo božje, Glasnik Srca Jezusa, Katoliški misijoni, Bogoljub! Položi denar za naročeno in celo leto bo hodil dobri angel na grad. Ali pa daruj sv. pismo. Družin imamo dosti, katerim bi radi podarili tak božični dar. Darila sprejema uprava »Slovenec«. Božje dete nam nadalje narekuje, da ne smemo poznati strank in politik. Vsem je enako mraz, vsi so kristjani, vse naj obseva žarka božja ljubezen. — Prosveta sv. Jurija. — Krevkova mladina.

○ **Umri** je včeraj g. Franc Dolničar, mesarski mojster in posestnik. Pogreb bo v četrtek ob dveh popoldne.

○ **Sanatorij Leonišča.** Zaloška cesta 11 nima telefonske št. 2161 marče št. 3333. Zadevna tiškovna pomota naj se v telefonskem imeniku popravi.

○ **Se en vlom.** Pred dnevi je neznan zlikovec vlomil v gostilno pri »Rožic« v Židovski ulici. K sreči je natak Milan Prijlič spravil vse na varno, razen okrog 100 Din drobiža in škalje »Zetac« cigarete, česar se je vlomilec polastil. Vlomja je osumljen neki Dalmatince, ki so mu bile razmere znane.

○ **Čigavo je olje?** Pred dnevi je neznan osebja pustila poleg barake Leopoldine Škerjančeve na Dunajski cesti ročko z 20 kg olja. Ročka ima originalno plombo z zvezdo iz tovarne »Prva Hrvatska tvornica ulja, d. d. Zagreb«. Olje je bilo najbrže kje ukradeno in naj se lastnik zglni na policiji.

○ **Javna borza dela.** Delo je na razpolago: moškim: 1 fotografu, 1 manipulantu za trdi les, 3 sodarjem, 6 čevljarjem, 1 kleparju, 1 žargarju za vencičanko, 1 jermenarju in sedlarju, 1 mesarju-klobasičarju, 6 navad. delavcem, 2 mi-zarjema, 2 pečarjema, 1 garažnemu mojstru, 1 urarju, 1 brivcu, 8 vajencem; ženskam: 1 frizerki, 1 kuharici, 1 orož. kuharici, 1 uradnici, 2 služkinjama, 1 restav. kuharici, 1 natakarici.

Vežati pakete
z motorizom Grouppe
= biti zadovoljen!

Maribor

Nočno službo ima tekoči teden lekarna pri Areku na Glavnem trgu. Umetnostna razstava prof. I. Mežana traja samo še danes. Kdor si zanimive razstave še ni ogledal naj stori to danes.

Celje

Za najrevnejše učence dečke okoliške osnovne šole v Celju bo letos božična in nedelje dne 23. decembra ob 3 popoldne v šolski telovadnici. Obdarovanje učencev je omogočil velikodušen dar tujkajno krajevne zaščitne dece in mladine.

Gospodarstvo

Smernice novega proračuna

(Iz ekspozicije finančnega ministra.) Pri izbiri finančnih virov se je ministarstvo zavedalo, da tvorijo pri nas indirektni davki nesorazmerno visok delež naših državnih dohodkov. Ker pa tako stanje iz stališča finančne vede kot tudi iz stališča davčne pravičnosti ni upravičeno, zato je treba stremeti, da se to spremeni.

Borza

11. decembra 1928.

Table with columns for exchange rates: povpraš, pon., sredni, sr. 10 XII. Lists rates for various locations like Amsterdam, Berlin, Bruselj, Budimpešta, Curih, Dunaj, London, New York, Pariz, Praga, Trst.

Porotna zasedanja

Ljubljana, 11. decembra.

DELEJA — OPROŠČEN

Razprava proti Deleji je trajala do pol 5 zjutraj. Zaslišanih je bilo še mnogo prij, ki so vse izpovedale ugodno za obtožena, umorjeno Likarjevo pa so skoro soglasno slikale kot moralno manjvredno dekle.

TATVINE ČEVLJEV V TRŽIČU

Danos stoji pred porotniki Viktor Gomboc, ki je bil uslužben pri »Pekco« v Tržiču kot nočni čuvar, v kateri lastnosti je tvrdil pokradel za skupno okoli 40.000 Din.

tereza ji je nato tako nategoval, da je imela srota polna usta krvi. Končno jo je začel daviti ter jo je spustil žele, ko je začela močno vpiti in klicati na pomoč. Usodno noč je šla žena Ana spat okrog 9, ko je bil tudi obtoženec že v postelji.

RADI UBOJA

Maribor, 11. decembra.

se je zagovarjal danes pred poroto Franc Krušnik, hlapec, rojen marca meseca 1908 v Spod. Jakobskem dolu. 18. avgusta t. l. namreč so mleti jabolka pri sosedih Antonu Živku in Jožefu Kubiču v Partinju (Šentlarski okraj).

IZKAZ O STANJU NARODNE BANKE

12. v. v. mil. Din, v oklepajih razlika napram izkazu z dne 22. novembra 1928. Aktiva: kov. podloga 875,4 (+81), posojila 1.959,8 (+27,2), saldo raznih računov 523,7 (-91,4); pasiva: ban-

MOZAKAR Z DOLGIMI PRSTI

Mihael Novak, rojen 8. septembra 1910 v Stopnem, po poklicu delavec, je mož prakse. Še preden je prišel za hlapca k posestniku Vincencu Najviru v Nebovi, se je bil že parkrat uveljavil na polju izmakniteljne umetnosti.

VRVOSTNI PAPIRI

Ljubljana, Celjska 158 den., Ljublj. kredita 125 zklj., Præstediana 920 den., Kred. zavod 175 den., Vevče 114 den., Ruše 230—280, Stavnica 56, Šešir 105.

Les

Zaključenih je bilo 10 vagonov. Eksekutivni nakup: za 65 kb. m. desk, smreka—jelka, polovica 17 mm, polovica 23 mm, od 14 cm naprej, l. II., III., paralelne, obeljene fko. postaja Ribnica na Dolenjskem po 530.

Žito

Položaj je v glavnem nespremenjen. Trgovala se je na bačkih tržiščih zlasti pšenica na termine in sicer za marec, april, maj po 261 gornje bačka postaja, sremska za marec, april, maj do 260 nakl. postaja. Promptna gornje bačka pšenica 242,50—245.

Sveta življenje in vrvenje

Peter Klemen:
Slovenski kurir in njegova smola
(Popotni spomini izza dni po prevratu.)
(Dalje.)

XXIV. POGLAVJE.

Obisk pri Vesniču. Wilsonov prihod v Pariz in njegov sprejem.

Dva dni po svojem prihodu v Pariz sva šla z gospodom Ivanom k ministru-poslaniku Vesniču, a nisva mogla govoriti z njim, ker nama je visok in plešast lakaj povedal: »Monsieur le ministre est sorti!« Drugi dan je bil dan sprejemov in tedaj sva ga dobila, da smo lahko »razgovarali svašta«. Pripovedoval nama

Lady Anne Wellesley, 20 letna potomka znamenite angleške plemiške družine in ena najlepših mladenk angleške aristokracije — velja kot bodoča zaročenka Waleskega princa. Eden njenih prednikov je bil generalni guverner v Indiji, angleški zunanji minister in namestnik na Irskem; v svetovni zgodovini je znan feldmaršal Arthur Wellesley, zmagalec pri Waterloo-u.

je o načinu, kako se bo vršila mirovna konferenca, jezil se je z nama vred čez Italijane in čez londonski pakt. Pripovedoval je, da ima o tem vprašanju svobodno roko le Amerika, ki ni vezana. In patati in patata tako dalje nad eno uro ...

Dne 14. decembra je prišel nadčloveški Wilson. Prihod je bil naznanjen za deseto uro dopoldne. Vse je drvelo preko »Quai d'Orsay« in »Martovega polja« proti kolodvoru »Bois de Boulogne«. Vojaštvo, peš in na konjih, je tvorilo špalir od trga »de la Concorde« dalje. Ljudi je vse mrgolelo. Iz vseh ulic so se usipali v brezkončnih vrstah, v nepreglednih množicah. Rekel bi, da bo sodnji dan na »Champs Elysées«.

Ob četrtr na enajsto uro so začeli pokati topovi. Z doktorjem Gregorinom sva stala na nekem vozu, da je bilo sploh mogoče kaj videti. Za prostore sva bila plačala vsak po pet frankov. A nazadnje nas je pariški postrežek toliko spravil na voz, da je kar škripalo pod nami.

Od daleč se je slišala ameriška himna in marseleza, vojaki so prezentirali in mimo nas se je pripeljal Wilson s Poincaréjem. Sledil je voz z Wilsonovo ženo in hčerjo, za tem pa so se peljali drugi ministri kar po vrsti: Clémenceau, Pichon itd., kdo bi si mogle vse zapomniti?

In vpitja je bilo in kričanja, da je segalo do neba. Nekaterim so se lesketale oči od veselja, ko so videli prvega modernega apostola pravice in humanitete. Drugi so mahali z robcii, kliče: »Vive le président! Tretji so peli marselezo, nekateri pa so stali molče in premišljali, če bo Wilson ostal tudi v Evropi tako velik, kakor je bil v vojni. In to je poglavje, ki smo ga doživeli čez pol leta mi, ubogi in zatirani, oropani, prezirani.

Bilo je že čez poldne, preden se je ljudstvo razšlo. Popoldne so zaprli trgovine, imeli smo narodni praznik. Na Boulevardu des Italiens je bil popoldne velik semenj. Ljudstva se je trlo, zlasti vojakov in ženskega spola je bilo veliko. Veselica se je nadaljevala v ponoč in se nehala s splošnim poljubovanjem. kakor je to v navadi v Franciji za pustni čas.

V četrtek nato je prišel v Pariz italijanski kralj. Sprejem je bil sicer lep, a proti Wilsonovemu naravnost klavern. Na trgu »de la Concorde« nisem opazil sploh nobenega

navdušenja za visokega gosta in francoski vojaki so se tisti dan pozdravljali z: Vive les macaronis! (Živeli makaroni!) — Minister Trumbič je pripovedoval »da je kralj Vittorio dobrohoten človek, napačni pa so ljudje, ki so krog njega.« Tudi on je baje želel spoznamne rešitve slovensko-italijanskega teritorialnega vprašanja, a če čitamo, kaj se danes godi v Italiji, če beremo časopise, je tudi kralj Vittorio le od danes do jutri, od letos do prihodnjega leta. V politiki je postal statist, ki ga je postavil diktator Mussolini popolnoma v ozadje.

Spominjam se pri tem obiska pri ministru Bissolatiju, ki je imel mnogo treznih nazorov, a kaj vse to pomaga? Če bi imela Italija par sto Bissolatijev, nekaj Salveminijev in še kakega Marchese de Viti de Marco po vrhu, bi mogoče danes ne pisali po naših časopisih o grozodejstvu v okupiranem ozemlju in ne bi se nam polnila ušesa o italijanskem imperijalizmu. Gotovo bi bili s pomočjo teh ljudi rešili marsikaj, česar na žalost in najbrž — ne bomo nikoli.

(Dalje.)

Avstrijska zvezna predsednica

Mesto prve žene v Avstriji je po zadnjih predsedniških volitvah zavzela gospa Leopoldina Miklas ob strani svojega moža Wilhelma Miklasa. Gospa Miklas je hči gostilničarja v Hornu, kjer je služboval njen mož 20 let kot gimnazijski ravnatelj. V vojni in v prvih letih po njej je družina preživela težke čase, saj je bilo 12 živih otrok, a uradniška plača je bila majhna. Gospa Miklas je živela le družini in tudi danes ne goji nikakih želja po velikem svetu. Njena desna roka pri vzgoji še nedoraslih otrok je najstarejša hčerka Marianna, ki je meščanska učiteljica v Hornu. Večina

telji Blocha in Hanauove pa trdijo, da znaša primanjkljaj »komaj« 40 do 45 milijonov, pa še tega bi ne bilo, če bi dovolili, da bi podjetje naprej »delalo«.

Gospa Hanau in njen ločeni mož do nedavna širšim krogom sploh nista bila znana. Oba sta se preživljala kot trgovska potnika. Leta 1925 so se gospej Hanau, ki je danes stara 42 let, posrečile razne manjše spekulacije, nakar je ustanovila list »Gazette du France«, s katerim se je kmalu nato združila »Gazette des Nations«. List je imel baje namen ščititi frank in služiti sporazumu narodov. Ko so mu očitali, da služi borznim spekulacijam, je ta očitke zavrnil kot neresničen. Dejansko pa je gospa Hanau ustanovila po vsej Franciji 90 podružnic svojega podjetja, ki so bile tako organizirane, da je vse posle vodila in ves denar prejemala gospa Hanau in je tudi le ona sama poznala položaj. Podpisovalcem deležev so obetali ogromne dobičke (do 48 odstotkov, najmanj pa 8 odstotkov); dobičke so izplačevali z deleži vedno novih družb. Večkrat so dajali tudi dvomljive delnice, katerih tečaj je propaganda v listu »Gazette du France« umetno dvignila.

Da bi si zagotovila zaupanje širokih krogov, se je gospa Hanau poslužila dveh potov. Prvič je pridobila za svoj list najodličnejše sotrudnike, med katerimi so bili Paul Bouchour, Jouhaux, Čičerin, bivši finančni minister Klotz i. dr.; celo Briand in Poincaré sta dovolila objaviti svoji fotografiji z lastnoročnim podpisom. Drugič pa si je Hanauova zagotovila neposreden vpliv na gospodarski del vodilnih listov v Parizu in izven njega. V ta namen je ustanovila lastno finančno korespondenco »lnterpresse«. — V svoje mreže je Hanauova lovila predvsem levičarske politike in liste, zato je umljivo, da desničarski krogi sedaj škandalu tudi politično izkoriščajo.

Vsak sedmi državljan policijsko kaznovan

V carski Rusiji ni bilo veliko predpisov; kdor se je držal glavne zapovedi: Ne politikuj! se je lahko izognil policiji. V Novi Poljski je drugače. Kot moderna država ima zdravstvene, cestne in vse mogoče druge predpise, v katerih gosto mrežo se nevajena noga tem hitreje zaplete. Le tako si je tolmačiti dejstvo,

Chamberlain, Briand, Stresemann in Mussolini med zasedanjem sveta Društva narodov 1. 1930. Neka nova iznajdba bo omogočila toliko izpopolnitev telefonskih zvez, da bo mogel vsak udeleženec s svojega doma prisostvovati zborovanju; poslušati, govoriti in debatirati. Glavni voditelji evropske politike bodo mogli torej v bodoče med zasedanji Društva narodov ostati vsak pri svojem najljubšem opravilu, kakor kaže naša slika.

otrok je preskrbljenih v uradniškem in učiteljskem stanu; najmanjši deček je star deset let. Ena hči je umrla začasa vojne, živih je tedaj še enajst. Predsedniško stanovanje na dunajškem Ballhausplatzu je za tako številno družino premajhno in še ni gotovo, če se celokupna Miklasova družina preseli na Dunaj.

Nov panamski škandal

Ze meseca septembra letos je otvorila »Action Française« kampanjo proti listu »Gazette du France« in opozorila, da se vrše v njegovi senci nepošteni denarni posli. Vendar se tedaj oblasti niso zganile. Kasneje sta uvedla nov napad Cotyjev »Figaro« in »Amie du Peuple« in doseгла, da so glavne činitelje podjetja »Gazette du France« zaprli. To sta gospa Hanau in njen ločeni mož Bloch ter njun odvetnik Paul Hersant. Izgube raznih denarnih zavodov in zasebnikov cenijo izvedenci na 100 do 125 milijonov frankov, prijaja

da je bilo leta 1927 na Poljskem policijsko kaznovanih nad dva milijona ljudi, to je od bivših nedorasle osebe, vsak sedmi državljan. Kaznovanih je bilo zaradi zdravstvenih pregreškov 679.320 oseb, zaradi kršitve trgovskih in obrtnih predpisov 212.268 oseb, zaradi kršitve zglavevalnih predpisov 37.121 oseb, zaradi gozdnih in poljskih tatvin 50.982 oseb, zaradi kršitve cestno-policijskih predpisov, pasjega kontumaca in podobnih prestopkov 879 tisoč 273 oseb; temu je treba slednjič prišteti še občinske kazni.

Gledališko življenje v Moskvi

Po proslavi jubileja »Hudožestvenega teatra« v Moskvi je nastalo v gledališkem življenju nekako zatišje. K. S. Stanislavski je svoje težko bolezen srečno preстал, a mora oditi na okrevanje na jug. Spomladi se bo potem udeležil turneje Hudožestvenikov, ki se sedaj pripravlja. — Te dni vprizore novo delo Vsevoloda Ivanova: »Blokada«, nato pa sledi vprizoritev »Bratov Karamazovih« v novi režiji, ki je dosegla začasa jubilejnih slavnosti ogromen uspeh. Tretja novost te sezone bo »Beg« Bulgakova. — V Glasbenem gledališču V. I. Nemirovič-Dančenka žanje velike uspehe že od novembra dvodejanska lirčna opera »Dekle iz predmestja« Emanuela de Falla. Za glavno vlogo so našli talentirano mlado umetnico — Tulubjevo, ki je šele leto dni pri gledališču. Tulubjeva ima krasen glas, prijetno zunanost in odličen dramatski temperament. Vsebina opere je nezvestoba mladeniča iz meščanskih krogov nasproti siromašnemu dekletu iz delavskih slojev.

Günther Plüschow, znameniti nemški vojni letalec, je te dni na letu iz Argentine na Ognjeno zemljo brez sedli izginil.

V dveh — treh vrstah

Nasprotniki Aman Ullahovih preosnov v Afganistanu so te dni v boju z vladnimi četami podlegli in prosili za premirje. Začela so se pogajanja.

Bivšega francoskega finančnega ministra Klotza so oddali v sanatorij, da bi ga obvarovali aretacije zaradi afere »Gazette du France«.

Nad sto prošenj za mesto krvnika na Ogrskem je bilo vloženih, ko se je mesto po smrti krvnika Karola Golda razpisalo. Med prosilci so samo uradniki in bivši »beli častniki«.

Mednarodni tatinski družbi so prišli na sled na Dunaju, kjer so zaprli trgovca z voščenicim blagom Franca Rybarja in njegovo prijateljico Miltnerjevo. Pri njima so našli veliko število ukrađenih vrednostnih papirjev, izvirajočih iz tatvine na parniku »Leviathan«.

Črno zastavo pred dunajskim parlamentom je razvil vojni invalid Ludwig Müller in nanjo pritrldil prošnjo za podporo in tri zastavne listke.

Na Helgolandu je morje ob zadnjih viharjih odtrgalo 13.000 kvadratnih metrov zemlje.

Flamski voditelj dr. Born, ki je bil začasa nemške okupacije v Belgiji predsednik v Flandriji, bil potem od belgijskih oblasti radi veleizdaje obsojen na smrt in pomiloščen na dosmrtno ječo, a po zadnji splošni amnestiji izpuščen na svobodo — je bil v nedeljo pri nadomestnih volitvah v Antwerpah izvoljen za državnega poslanca. Volitve bodo najbrž razveljavljene z utemeljitvijo, da se je dr. Bornu odpustila kazen, da pa se mu niso vrnilo politične pravice.

Zaradi bombnega atentata na »Słowo Polskie« v Lvovu so zaprli 80 ukrajinskih vseučiliščnikov in vseučilišnic in uvedli proti njim preiskavo zaradi »protidržavne agitacije«.

Ženske v finančnih aferah. Češki listi poročajo, da je igrala v veliki finančni aferi Prve meščanske hranilnice v Pragi, pri kateri gre za mnogomilijonske izgube, glavno vlogo gospa Zeithamerjeva, ki je ujela v svoje mreže ravnatelja Svobodo.

Velike sleparije z vojnimi posojili so odkrili na Češkoslovaškem. V letih 1921 do 1923 so vlahotapili iz Madjarske velike množine vojno-posojilnih papirjev, ki so se vnovčevali na podlagi izposojenih češkoslovaških domovnic. Škoda, ki jo je imela Češkoslovaška država, se ceni na štiri milijone čeških kron.

Depolitizacija francoskih ministrov. Francoski ministrski svet je sklenil, da se poslej aktivni ministri ne smejo vdeleževati strankarskih kongresov, banketov itd.

V bakreni rudnik pri Marocochi v Peruju je vdrla voda; utonilo je 27 rudarjev.

Za kulisami. Dve manjši igravki sta se za kulisami strahovito skregali. »Ha, ha — taka ženska, ki niti svoje matere ne pozna!« — je kričala ena. — »Nikar tako ne kriči!« — se je odzvala druga — »morda si pa ti!«

Nemški filozof Kant je ob koncu semestra naznanil, da namerava imeti še vrsto predavanj o elementih svoje teorije glede postanka sveta iz pramegle. Vseučiliški dekan ga je vprašal, kako dolgo bodo ta predavanja približno trajala. Kant, ki je bil v tem s svojimi mislimi že bogve kje, je odgovoril: »V ponedeljek bom začel s stvarjenjem sveta in upam, da bom do konca tedna gotov.«

Poslanec Chastanet, ki je v francoski poslanski zbornici interpeliral v zadevi finančnega škandala »Gazette du France«.

Člani strokovne konference za določitev celokupnega a nemškega dolga zaveznikom. Od leve na desno: Owen Young (Amerika), Pirelli (Italija), Stamp (Anglija), Schacht (Nemčija), Moreau (Francija).

Za duha in srce

Knjige Družbe sv. Mohorja za l. 1928

Petero knjig za dvajset dinarjev in lepi, moderni opremi! Vsaka zase je še več vredna kot dvajset dinarjev. To je naš slovenski ponos. Za doplačilo dobijo letos še tri, drugo leto pa pet knjig z nizko ceno. Na prvi pogled je jasno, da sta odbor in urednik F. S. Finžgar storila glede vsebine in glede oblike, kar se storiti da; izobražene in preprosti braver bosta dobila vsega dovolj. Družba, ki je s ponosnega števila skorov 100.000 udov po vsaki nazadovala na 30.000, se je zopet povzpela nad 51.000 naročnikov, dasi ima med Slovenci pod italijansko oblastjo le še 76 udov; sicer imajo tam svojo Mohorjevo. V Ameriko, Afriko, Nemčijo, koder so sledovi našega rodu, povsod gre Mohorjeva knjiga in oznanja slovenskega duha. »Boš jih kot lastovke k sebi priskalala? kakor globe prizvala pod krov?« Naj je Slovenec kjerkoli, v teh knjigah bo videl kot v zrcalu obraz svoje domovine z njenimi napakami in vrlinami, obraz preteklosti in sedanjosti, njeno bolečino in upanje bodočnosti. In to je predvsem zasluga urednika, ki se neumorno trudi, da usvari narodu lepo knjigo. Vseposvodi gre njegov pogled, kakor poveljnik pazno motri bojno polje, z zemljevidom v roki kaže kraje, kamor se premalo sije luč naše prosvete, da se delavci zdramijo. Komur je rešitev slovenskega naroda mar, naj gre za njim 48 tiskovnih pol je postal med ljudstvo: **Koledar** z aktualnimi vprašanji iz sedanjosti in z leposlovjem; **Slovenskih večernic** 81. zvezek v večji in lepi obliki kot doslej in z najlepšo povestjo, kar jih je Družba izdala; **Mohorjeve knjižnice** 25. zvezek »Kako smo se zedinili«, kjer vidimo niti svetovne in domače politike ob postanku naše države; 7. zvezek **Zgodovine slovenskega naroda** za dobe Napoleona in življenje svetnikov. Vera in prosveta, gospodarstvo in politika, leposlovje in zgodovina, dovolj snovi za predavanja v društvih, kjer se v medsebojnem razgovoru vprašanja osvetlijo, dovolj tudi za čitanje v družini ali za samotnega bravca ob dolgih zimskih večerih. Ugotoviti pa moramo tu, da je tiskarski skrat zagrešil neljubo napako na str. 116. Pri izkazu dekani je namesto dekanijski Kamnik postavljena fara Botna (s str. 116) Kamnik ima 6-157% naročnikov. Število se je dvignilo. Tudi nekaj drugih pomanjkljivosti je še. Vzrok pa je v tem, kar nam pojasnjuje uprava, da so nekateri gg. poverjeniki se zaklesnili; statistika je bila že v tisku, ko je Družba prejela natančne številke.

O knjigah po vrsti naj poročamo sledeče:

Koledar za leto 1929.

Koledar je središče Mohorjevih knjig, ki se tudi največ rabi, zato je treba, da ima solidno vezavo in boljši papir. Ze par let sem ima nenavadno okusno zunanost. Ilustracije k posameznim mesecem so kot topli pogledi v lepši svet, v praznik življenja, kot tiha radost sredi krutega časa. Pogledaš vanj in zaslužiš vesel obraz in prijazen pozdrav. Tako se buči smisel za lepoto in okus. Poleg sedanjih godov je v koledarskem delu pod črto na levi pogled v zgodovinsko pomembne dneve, stara praktična modrost pod črto na desni, pa bi zahte-

Spori

Rateče-Planica. Letos gorenjska stran ni blagoslovljena s snegom. Izjemo delajo le Rateče. Če je namreč kje sneg, je gotovo tukaj. Zato dohajajo k nam množestevini smučarji, in mi smo jih prav veseli. Posebno prijetno je bilo v nedeljo 9. t. m., ko je dospel v Rateče turistovski klub Skala. Po dopoldanski božji službi smo se zbrali stari in mladi na travniku v Planici, ker so nam rekli, da pride Miklavž z obilnim spremstvom s Ponce dol in prinese otrokom veliko darov. Kmalu se je prikazala iz gozda bajna vrsta nebežanov in z njimi — seveda — tudi strahovi dece, vsi na smučeh. Nekoliko so omahovali po snežni strmini, toda vajeni dolgih podplatov na nogah so dospeli brez nezgode na ravnino. Miklavž (gosp. B.) je omenil v nagovoru, da je došel iz nebeskih višin in veliko trpel na skalovitih stozah Visoke Ponce, vendar je srečno prispel v dolino. Opomnil je otroke, naj ubogajo stariše ter hodijo radi v cerkev in šolo. Po nagovoru jih je zabel izpraševati iz krščan-

skega nauka. Ker jih je bilo okrog 50, je trajala ta stvar precej dolgo. Miklavž se je skazal kot večnega in strogega kateheta, toda otroci so se dobro držali in točno odgovarjali. Potem so prinesli služabniki v koših razna darila, ki jih je bila mladina silno vesela. Taka zabavišča na prostem so vse kaj drugega nego slavnosti v še tako krasni dvorani. Najlepša zahvala Vam, dragi ljubljanski gostje! Pridite kmalu zopet v Planico!

Zahvala. Turistovski klub »Skala« je prišel v nedeljo, 9. t. m., v Planico ter priredil na smučeh krasno uspešo Miklavžovo slavnost. Za lepe darove, ki so jih prejeli naši otroci, se slavnemu klubu iskreno zahvaljuje Jožef Pintbah, župan in predsednik krajevnega šolskega odbora v Ratečah na Gorenjskem.

Sportni dogodki

Japonci hočejo doseči druge narode na vsak način tudi v zimskem sportu; poleg Thumberga bodo šli še drugi zimskošportni trenerji na Japonsko.

21

Sir Arthur Conan Doyle:

Izgubljeni svet

(The lost world.)

Roman.

Summerlee, profesor primerjalne anatomije, visok, koščen, neprijazen star mož, se je dvignil sredi množice poslušalcev. Rad bi — je rekel — profesorju Challengerju zastavil vprašanje, ali ni dobil omenjenih podatkov tekom svojega pred dvema letoma izvršenega potovanja k izvorom reke Amazonke?

Profesor Challenger mu je pritrtil. V tem slučaju bi rad Summerlee vedel, kako je utegnil profesor Challenger kaj posebnega odkriti v teh deželah, če so jih že poprej raziskovali Wallace, Bates in drugi? Kako bi mogli kaj prezreti ti priznani odlični znanstveniki?

Profesor Challenger je odgovoril, da zamenja menda Summerlee Amazonko in Temzo, med tem ko je prva vsekakor večja reka. Morebiti bo zanimalo gospoda Summerleeja zvedeti, da obsega obvodje Orinoka, ki se, kakor je znano, nahaja v zvezi z Amazonko, približno 50 tisoč kvadratnih milj sveta. Zakaj torej ne bi mogel človek v toliko obsežni pokrajini najti stvari, katerih ni videl drugi?

Summerlee je odgovoril s kislim smehljajem, da se popolnoma zaveda razlike med Temzo in Amazonko. Ve predvsem, da je v prvem slučaju stalno mogoče preizkusiti katerokoli trditve, dočim ne velja to za drugo navedeno reko. Bil bi torej profesorju Challengerju jako hvaležen, če bi mu navedel zemljepisno dolžino in širino onega kraja, kjer baje prebivajo predpotopne živali.

Profesor Challenger je odgovoril, da ima svoje

vzroke, zamolčati vse te podatke. Bil bi pa pripravljn zaupati — seveda pod pogojem obvarovanja skrivnosti — vse to odboru, ki ga naj izvolijo navzoči. Ali ne bi hotel gospod Summerlee pristopiti k temu odboru, da preizkusi na ta način osebno njegove trditve?

Profesor Summerlee: »Da, hočem.« (Urnebesno ploskanje.)

Profesor Challenger: »Potem vam jamčim, da vam izročim vse potrebne podatke, s pomočjo katerih boste lahko našli ta kraj. Toda gospod Summerlee hoče ugotoviti resničnost mojih navedb. Zato sem vsekakor upravičen zahtevati, da bo kdo drug ali da bodo drugi ugotovili še resničnost njegovih poznejših navedb. Samo na ta način bi bila zagotovljena popolna nepristranost. Ne smem tudi zamolčati, da bo treba premagati nevarnosti in težkoče. Gospod Summerlee bo nedvomno potreboval mlajše sopotnike. Vabim torej, naj se javijo. prostovoljci!«

Tako včasih napoči največji prelom v človeškem življenju. Kako bi naj slutil pri vzhodu v dvorano, da se bom kmalu izpostavil najbolj divjim pustolovščinam, o katerih nikoli nisem niti sanjal? A mislil sem na Gladys. Mar se mi ni nudila zdaj prilika, o kateri je govorila! Gladys bi nedvomno hotela, naj se javim. Planil sem torej na noge in odprl usta, čeprav sploh nisem vedel, kaj bi naj rekel. Moj nasprotnik Tarp Henry me je vlekel za suknjo in čul sem njegovo šepetanje: »Sedite vendar! Malone! Ni treba, da vas vsi smatrajo za osla!« V istem trenutku sem opazil, da se je urno dvignil slok gentleman s temno kostanjevimi lasmi, ki je sedel blizu pred menoj. Nepremično me je jezno gledal, a se vendar nisem hotel umakniti.

»Jaz grem zraven, gospod predsednik!« sem klical vedno zopet, da bi me vendar čuli na odru.

»Ime! Ime!« je klical občinstvo.

»Moje ime je Edward Dunn Malone. Jaz sem poročevalec Daily Gazette. Izjavljam, da sem popolnoma nepristranska pričča.«

»In kako je vaše ime, sir?« je vprašal predsednik mojega visokega tekmeča.

»Jaz sem lord John Roxton. Bil sem že ob Amazonki, poznam vso to deželo in zato lahko posebno koristim pri potovanju.«

»Lord John Roxton uživa, kakor je znano, svetovni sloves kot športnik in potovalec,« je rekel predsednik. »A bilo bi nedvomno tudi dobro, če bi se udeležil potovanja še zastopnik tiska.«

»Potem pa predlagam,« je rekel profesor Challenger, »naj izvolijo navzoči oba ta gospoda kot spremljevalca profesorja Summerleeja na potovanju, katera ga udeležijo, da se prepriča o resničnosti mojih navedb in o njih poroč.«

Tako je odločil javni zbor v Zoološkem inštitutu sredi kričanja in ploskanja o naši usodi. Kmalu na to sem se že pomikal proti izhodu, kamor se je valila in me nesla množica ter sem bil omamljen po novem, velikem nastru, ki sem ga tako nepričakovano moral sprejeti. Ko sem pritaval ven, sem še začul smeh jate študentov, ki so nekoga obkolili na hodniku, in sem videl sredi njih roko, ki je dvigala in jim spuščala na glave težek dežnik. Potem je oddrdral sredi splošnega navdušenja in kričanja ter takoj izginil izpred oči Challengerjev majhni električni avtomobil. Jaz pa sem odkorakal sam po srebrno razsvetljenem Regentstreetu in sem bil zatopljen v misli na Gladys in na vse, kar s seboj prinese bodočnost.

Nenadno se je nekdo dotaknil mojega kolca. Ozrl sem se in zagledal šaljive ter obenem zapovedovalne oči onega velikega, slokega človeka, ki se je z menoj vred prostovoljno prijavil za udeležbo pri našem čudnem potovanju.

»Mister Malone, če sem prav slišal?« je rekel. »Bova torej tovariša pri tem izletu, kaj? Stanujem tukaj, prav nasproti, poslopje Albany. Morebiti boste tako prijazni pa mi naklonite kake pol ure časa? Nujno bi se z vami moral pomeniti o nekaterih stvareh.«

K zadnjic omenjenim nogometnim dogodkom dodamo še: Sportklub : Austria 3 : 1. BAC : FAC 1 : 0; Sportklub je s 14 točkami dunajski jezenski prvak, WAC in Admira imata prav toliko točk, a v slabšem razmerju. — WAC je na gostovanju bolje igral kot Hungaria, pa je bil kljub temu premagan, 4 : 5. Trojno presenečenje beležimo: Topliški FC : Sparta 5 : 0, Bastya : Ferenczvaros 1 : 0, Admira : praška Slavija 6 : 2.

Angleški igralci tenisa so bili v Melbourne (gl. m. avstralske države Victoria) vsi poraženi.

Magdeburški plavalec Ahrendt je izobren talent; 100 m je plaval v 1:02.8. Star je 18 let.

Rokoborbe na Dunaju so se takole zaključile: 1. Auhanten, 2. Kornac, 3. Petrovič.

S Schmeltingom in Sharkeyem zaenkrat ne bo nič, bi bilo res prehudo. Sharkey se bo boril s Christnerjem, Aeeneyem, Paolinom ter z Dempseyem ali Godfreyem. Seveda pridejo vsi ti na vrsto le, če Sharkey v navedeni vrsti zmaga.

Svetovna kolesarska prvenstva se bodo vršila od 11. do 18. avgusta v Zürichu, Tour de France pa v 22 etapah od 30. junija do 28. julija, dolžina 5266 km. To je že 23. tekma Tour de France.

Rabite Tungstram barium-elektronke

Radio

BESEDA O KRADLJIVCIH.

Vsaka radijska postaja ima težave s kradljivci programa ali zastojkarji, to je takimi, ki imajo aparat, pa ga niso prijavi in ne plačujejo zanj predpisane naročnine. Nemci jim pravijo Schwarzhoerer, Angleži pa, ki so po naravi ljudje z morja, jih nazivajo pirate, to je morske roparje. Vsaki postaji so takl kradljivci v silno škodo, ker ovirajo reden razvoj postaje, škodujejo pa s tem tudi rednim naročnikom, ker postaja ne more dati tako dobrega programa, kakor bi ga lahko, če bi vsi poslušalci plačevali predpisano pristojbino, ki je itak silno malenkostna. Prav nič lepo in častno ni tako ravnanje. Kako že pravimo tistim, ki grede na koncert ali drugo veselico brez vstopnice?!

Prav bi torej bilo, da postaja sistematično začne preganjati zastojkarje. Poštna direkcija (oddelek za radio) bi tudi učinkoviteje lahko posegla vmes. Amaterji naj si sami pomagajo do boljšega programa s tem, da prav vsakega zastojkarja naznanijo. V prvih treh mesecih tekočega leta so v Nemčiji odkrili in kaznovali 551 zastojkarjev. Tudi pri nas jih je veliko. Kakor bi bilo soditi po prodanem materialu, jih bo samo v Ljubljani več sto. Ti so močna ovira, da radiofonija pri nas vse premalo hitro napreduje. Če jim že ni do poštenosti, do časti, naj jih vsaj zakonska kazen prisili, da plačajo predpisane prispevke za program. Saj kazen ni tako majhna. Vsakemu zastojkarju se namreč zapleni aparat v korist države, plačati pa mora še 900 Din kazni, od katerih dobi tisti, ki ga je naznanil, tretjino. — Skrbimo vsi, da se število zastojkarjev vedno bolj skrči, ker s tem bomo pripomogli k izpolnitvi programa in razvoju postaje sploh.

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 12. dec. 12.30 Reproducirana glasba in borzna poročila; — 18.30: Pravljice, pripoveduje Radio-teka; — 19: Srbohrvaščina, poučuje prof. Mazovec; — 19.30 Vpliv grške in rimske kulture na evropski razvoj, predava vseuč. prof. dr. Bradač; — 20: Večer arij Bacha in Haendla, poje g. Marij Rus; 1. Bach: Ko hladen je večer nastal — iz Matejevega pasijona; 2. Bach: Zdaj na levo, zdaj na desno — iz kantate »Krisus edim božji sin«; 3. Haydn: Pomislj tu, ti človek trd — arija Simona iz oratorija »Letni časie; 4. Haydn: V celem zlat blesku kaže se zemlja — recitiv in zoološka arija iz oratorija »Stvarjenje«; 5. Haendel: S častjo v nebesa grešl — arija iz oratorija »Mesijac; 6. Haendel: V boj, čete vse! — recitiv in arija iz oratorija »Juda Makabejeec; 7. P. H. Sattner: A čuj, nek duh zakliče mi — vstopni solo iz kantate »V pepelnici noči«; 8. P. H. Sattner: Jaz pa poznam trpinov trop — vstopni solo iz kantate »V pepelnici noči«. Radio orkester; — 22: Poročila.

Drugi programi

Sreda, 12. decembra
Zagreb: 17. Pravljice. — 17.30 Prenos iz slaščičarne Manon. — 20. Prenos z Dunaja. — Praga: 12.30 Orkester. — 16.10 Predavanja. — 17.30 Srbo-

FORMAN PROTI NAHODU

Uspeh je čudovit

hrvaščina. — 19. Prenos iz Brna. — Varšava: 16.80 Mladinski spored. — 18. Popoldanski koncert. — 20.30 Komorna glasba, nato prenos lahke glasbe. — Katowice: 17.10 O poljskih vojskah. — 18. Prenos koncerta iz Varšave. — 20.30 Skandinavska glasba. — Dunaj: 11. Kvarlet Silving. — 16. Operetni odlomki. — 17.25 Pravljice, nato predavanja. — 19. Oratorij »Paulus«. — Budapest: 16. Pravljice. — 17.10 Ciganski orkester. — 20.15 Odlomki klasičnih operet. — 23. Ciganska godba. — Berlin: 15.30 Predavanja. — 20. Prenos iz cerkve Sv. Trojice: Rojstvo Kristovo. — 21: Spominjski večer na W. v. Vogelweide. — Leipzig: 16.30 Koncert. — 18.55 Predavanja. — 20. Simfonični koncert. — München: 16. Kvarlet. — 18. Predavanja. — 20. Rožmarin, pevska igra v 8 dej. — 21.40 Petje. — 22.45 Koncert. — Stuttgart: 16. Filatelija. — 16.55 Operetna glasba. — 18.45 Potovanje po Jugoslaviji. — 20. Stari in novi čas. — Bern: 16. Orkester. — 19.30 Literatura v Rusiji. — 20.40 Orkestralna glasba in petje. — Milan: 12.30 Kvarlet. — 17.20 Otroško petje. — 20.15 Astronomija. — 20.30 Lahka glasba. — 23. Ciganska godba. — Rim: 18. Trio. — 17.30 Vokalni in instrumentalni koncert. — 20.30 Iz časopisov. — Nato kvartet. — Toulouse: 21.50 Odlomki ip oper. — 22.15 Orkester. — 23. Jazz.

Naznanila

Ljubljansko gledališče

DRAMA:
Začetek ob 20.

Sreda, 12. decembra: zaprto.
Četrtek, 13. decembra: Herman Celjski. Red D. Petek, 14. decembra: Živi mrtvec. Red B.

OPERA:
Začetek ob pol 20.

Sreda, 12. decembra: Čarobna piščal. Red C. Četrtek, 13. decembra: zaprto. Petek, 14. decembra: Faust. Red A.

Gostovanje ge. Vesel-Polle v ljubljanski operi. Drevo gostuje v naši operi odlična koloraturna pevka ga. Vesel-Polla, bivša članica zagrebške, sedaj članica graške opere v Mozartovi Carobni piščali in sicer poje vlogi Kraljice noči. Pred par leti je gostovala ga. Vesel-Polla večkrat v naši operi ter je ostala vsem obiskovalcem prav gotovo kot izredna koloraturna pevka v najboljšem spominu.

Mariborsko gledališče

Sreda, 12. decembra: Zaprto.
Četrtek, 13. decembra ob 20. uri: »Svejk«. Ab. A. Kuponi. Gostovanje g. Daneša.
Petek, 14. decembra ob 15. uri: Hlapci. Dijaška predstava.

Prireditve in društvene vesti

Clane slov. kat. akad. starešinstva vabimo na predavanje g. univ. prof. dr. Fabijana ki se vrši v četrtek, 14. t. m., ob 8 uri zv. v dvorani Akad. doma. Tema predavanja: Mednarodno delo in kataličani. Clani in prijatelji društva vabljeno! — Odbor.

Pokrajinska zadruga kleparjev instalaterjev in kotlarjev naznanja, da se vrši preizkušnja v petek 21. decembra. Prošnje je vpslali do 18. decembra.

Naše dijaštvo

Akadska zveza. V četrtek, dne 13. dec. izredna skupščina v Akad. domu.

V Kranju na glavnem trgu, nasproti župne cerkve, na najprometnejšem kraju, se odda v najem

trgovski lokal in obrtni prostori

Lokal ima moderen portal, 2 veliki izložbi in ročno skladišče. Obrtni prostori merijo 8 x 10 m, 5 x 7 m, 5 x 7 m, 3 x 5 m. — Le pismene ponudbe na »Kranj 109« št. 12.144 upravi »Slovenca«.

»Ljudska knjižnica v Ljubljani: 24. zvezek: Jugoslovanske knjižnice; 25. zvezek: Haggard, HCl Marby, HANKA, Lužičko-srbska povest. Din 22, vez. Din 30. — 26. zvezek: STORŽEK IN CESARJA MONTAZUME. Din 32, vez. Din 42. — 27. zvezek: Lorencini, STORŽEK IN NJEGOVO BURKASTO ŽIVLJENJE. Din 14, vez. Din 22. — 28. zvezek: Haggard, KLEOPATRA. Din 28, O TROCI SOLNCA. Din 24, vez. Din 32. — Din 40.

* 1 square mile ima 2.59 km kv.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349. Tel. št. 23-28

Službe isčejo

Prodajalka
izveščana, poštena in zanesljiva - želi premeniti službo s 15. januarjem. Cenjene ponudbe upravi Slovenca pod »Zanesljiva prodajalka« št. 12.107.

Skladiščnik
išče službo pri spekerijskem ali manufakturnem podjetju. Jamči, ker je posestnik. - Naslov pove uprava »Slov.« št. 12.136.

Absolvent
trgov. šole želi primerne nastavitve. Naslov pove uprava »Slov.« št. 12.112.

Službo določa

Strojnika
sprejem k parni žagi, večšega tudi elektrike. Nastop takoj. Vprašati v upr. Slov. pod št. 12.120.

Strojnika in gaterista
povrstni moči, sprejme takoj ing. Ignacij Pelhan, Žiri.

Pekovskega vajenca
za pekovsko obrt sprejem. - Ivan Rozman, Dobrepolje.

Gospodično k otrokom

ki zna nemško, ročna dela in nekoliko šivati, marljivo, zanesljivo in solidno, sprejem - Ponudbe z označbo plače na Razpelo Vranešič, Sunja, Hrv.

Vešč prevajalec
v slovensko dobi stalno službo. Imeti mora precej poznavanja svetovne literature ter mora obvladati vsaj francoščino, angleščino, nemščino in ruščino. Oglasi na upravo »Slovenca« pod »Dobra služba«.

Iščem pomočnika
za tovarno sodavice in pokalic, ki ima spričevalo usposobljenosti in govori srbo-hrvatski. Ne sme biti nad 25 let star, biti mora samski in po možnosti znati voziti avto. - Ponudbe z zahtevo plače za zimsko in letno sezono posebej na naslov: Lazar Oljaca, Bos. Novi Stanov, in hrana prosta.

Krepkega vajenca
sprejme trgovina z železino. Prednost imajo mladeniči z dežele. Ponudbe na upravo tega lista pod »Močan« 11.955.

Inserirajte v „Slovenca“

Pouk

Šoferska šola
I. Gaberščik, Bleiweisova 52, prične s podukom dne 12. t. m. ob 14. Na razpelo položi zaprt avtomobil.

Stanovanja

Stanovanje
obstoječe iz sobe in kuhinje event. tudi kabine. v mestu ali okolici, išče za 1. februar zakonski par brez otrok. Ponudbe pod »Mir« upravi.

Išče se stanovanje
za takoj za tri osebe, katerih dve sta ves dan odsotni, 1 veliko ali dve mali sobi in kuhinja v sredini mesta proti primerni najemnici, katera se plača za eno leto naprej. - Naslov v upravi Slovenca pod št. 12.130.

Odda se soba
solidnemu gospodu. Vošnjakova ul. št. 7, desno, pritičje.

Lepo opremljeno sobo
z električno razsvetljavo, v bližini glavnega kolodvora, oddam takoj boljše, mirni osebji. Naslov v upravi št. 12.165.

Vnajem

Krasen lokal
z izložbo, center industrije, za finejšo obrt ali trgovino, se takoj odda. Naslov v upravi 12.153.

Poizvedbe

Zgubil se je
pes doga, sivočrno lisast, sliši na ime »Pazi«. Vrne naj se proti nagradi na Rimski c. 14, Ljubljana.

Kupimo

Srne, zajce
in drugo divjačino kupuje vsako množino po najvišjih cenah veleposredarja Slamič, Ljubljana, Gosposvetska cesta.

Hlude

bukove in hrastove (hrastove že od 20 cm naprej), kupuje parna žaga V. Scagnetti, Ljubljana.

Vidre
dihurje in polhe kupuje tvrdka Drago Schwab, Ljubljana.

Pisalni stroj
rabljen, po ugodni nizki ceni, želim kupiti, Alojz Završnik, Smarča št. 77, pošta Kamnik.

Prodamo

Koks
suh, 80 Din (100 kg) vedno na zalogi. - Mestna plinarina.

Perje
vsako množino, čiščeno, neizčiščeno, nečehano - kokoške, purje, račje in gosje - prodaja tvrdka E. Vajda, Čakovec, Medjimurje.

Proda se kolo
skoraj novo, po nizki ceni. Bežigrad, Baraka 12, Škerl.

Pisica
volčje pasme, z mladim, dresirana, se prod. Dvoršak, Maribor, Vrbanova 6.

Obrt

Pozor!
Slike za legitimacije izvršuje najhitreje in cenovno Franc Kunc, fotograf, Ljubljana, Wolfova ulica.

Šlezjski premog
odlični, in koks, promptno iz skladišča, ter trboveljski premog, dobavlja Čebin, Ljubljana, Wolfova ulica 1. - Tel. 2056.

Puhasto perje

kg 38 Din. razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg izkoristite priliko. dokler zaloga traja imam tudi beli puh kg 300 Din L. Brozović, kem čistona peria. Zagreb. Ilica 82

Volna in bombaž
za strojno pletenje in ročna dela do bite po najnižjih cenah pri PRELOGU, LJUBLJANA Stari trg 12 - Židovska 4.

Razno

Koruzo za krmo
oddaja najceneje veltrogovna štita in moka A. VOLK, Ljubljana Realjeva cesta št. 42.

KLOBUKE
zimske perilo, dežne plašče in drugo modno blago priporoča trgovina »Pri AMERIKANCU« Ljubljana, Stari trg št. 10

Pletenine

Vse vrste v to stroko spadajoča dela. Oblike po meri. Sprejmi deli v veliki množini. - Achtschloss - blago na metre. P. n. trgovcem tudi iz doposlane volne. Najsolidnejša izdelava in postrežba - Nizke cene! - Priporoča »SOLNCEVO«, strojno pletenje, Ljubljana, Gruberjevo nabr. 16

Drva

bukove in hrastove odpadke od parketov dostavlja po nizki ceni na dom parna žaga V. SCAGNETTI v Ljubljani, za gorenjskim kolodvorom.

Najboljši v materialu in konstrukciji in najlepši opremljeni so šivalni stroji „Gritzner“ in „Adler“ za domačo obrt in industrijo

Pouk vezanja brezplačen!

Le pri **JOS. PETELINC** Ljubljana

polen Prešernovega spomenika od vodi Večletna garancija Zahtevajte ponudbe

Pri „Solncu“
za vodo, Pogačarjev trg Največja zaloga vsakovrstnega pletenega blaga, perila za dame, gospe in otroke. Nogavice, rokavice, kravate itd. - Priporoča K. Widmayer

Krušno moko
najboljše vrste dobite vedno svežo pri **A. & M. Zorman** Ljubljana, Stari trg 32. Blago dostavimo tudi na dom. - Prevzememo v mlev tudi vsako množino domače ali tujinske pševice - pri manjših množinah jo takoj zamejamo za moko in otroke.

Oglas
Iščemo strojnika k motorju ki je deloval že več let na parnih žagah. Reflektantje naj določijo svoje ponudbe s pogojem in in spričevali na podpisano tvrdko. - Službeno mesto se nastopi lahko takoj. - Trgovsko industrijsko podjetje.

Inserirajte v „Slovenca“!

Kaj? Kaaj? Kaaaj? Zakaj nesejo palčki vprašaj...

Zato ker tudi Vi še niste naročili: 170 "arodnih pesmi „Prepevajte“ za 10 D n, 190 drugih pesmi „Pojte“ za 10 Din, krasno fantovsko knjigo broš. 12 Din, vez. 0 Din, prel-po slikovito pravljico „Boj in zmaga“ za 5 Din, pravljico igre „Pali-k Potep“ za 5 D n, „Prijateljski in ugankah“ broš. 6 Din, vez. 10 D n, ganljiv „Pozdrav iz domovine“ za 4 Din, priljubljeno „Novo vero“ za 4 Din, „Sajtarčke“ za Din, „Brezalkoholne sadne pičice“ broš. 10 Din, vez. 15 Din, „Dinami in antidinami“ broš. 1 Din, vez. 15 Din, „Vodilo Marijinah družin“ broš. 12 Din, vez. 20 Din - Če po-ljete denar (po položaj št. 13.846, ki jo dobite na vsaki pošti, ali v znamkah v pismu) naprej, dobite vsako knjigo poštne prosto, sicer povzete.

SVETA VOJSKA. Ljubljana, Poljanski nasip 10/5

Vse vrste koledarjev

od najpreprostejše do najfinejše izdelave za vse stroke v slovenskem in srbsko-hrvaškem jeziku (v latinici in cirilici) in tudi nemški se dobijo pri

Novi založbi r. z. o. z. Ljubljana

Zahtevajte ponudbe!

Praktična božična darila!

Velika izbira oblik za gospe in dečke, moderne ranglans, zimske suknje, zimske perilo, čevlje za gospe, dame in otroke, usnjate gamaše, snežne čevlje, galoše, posteljne in konjske odeje, pletene telovnike za gospe in dame, nahrbtnike, nogavice za gospe in dame, potne košare itd. s 5% popusta samo pri **ANTONU TKALEC** Maribor, Glavni trg 4.

Umrl je naš dobi oče, tast in stari oče, previden s tolažili sv. vere v 73. letu starosti

France Tomšič
zasebnik v Golobinjku.

Pogreb se je vršil 10. decembra 1928 po opravljeni maši zadušnici na trško pokopališče na Planini. Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah. Priporoča se v blag spomin in molitev. Planina, Ljubljana, Videm, 12. 12. 1928.

Franc, Terezija Tomšič z otroci, sin, snaha in vnuki. Metka Juvančič roj. Tomšič z otroci, hči, vnuki. Bohorčevi otroci, vnuki.

Pridobivajte novih naročnikov!

Za „Božič“ in „Novo leto“

Najprimernejša darila so: volnene in flor nogavice, rokavice, triko perilo, puloverji, vestje za dame, gospe in otroke, žepni tobci, naramnice, kravate, srnjce, ovratniki, ročne torbice, aktovke, dežniki, toaletna mila itd.

Le pri **Josip Petelincu, Ljubljana** blizu Prešernovega spomenika za vodo.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš srčnoljubljeni dobi soprog, oče, brat, stric in svak, gospod

Franc Dolničar
mesarski mojster in posestnik

v torek, dne 11. decembra, po kratki, mučni bolezni, previden s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek, dne 13. decembra ob 2. uri popoldne iz mrtvašnice, Stara pot št. 2, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 11. decembra 1928.

JOZEFA DOLNIČAR, soproga. - FRANCI, SLAVKA, IVAN, RUDI in MIROSLAV, otroci. - In vsi ostali sorodniki.

Za Božič!

Oglejte si

vsakodnevno večerno razstavo otroških in igračnih vozčkov, bolenderjev, skiro, tricikljev, igralnih strojev, malih dvokoles in avtomobilov pri „TRIBUNA“ F. B. L. LJUBLJANA KARLOVSKA CESTA 4

189

HELSINGBORG

TRETORN

Zahtevajte znamko „TRETORN“

Galoše in snežni čevlji

TRETORN

nimajo tekmeča

ZA ZIMO!

Znižane cene!

Najfinejša suknja in Double štofi

Ogromna izbira za suknje in ulstre

Vedno zadnje novosti češkega in Angleških kamgarnov za oblike na Kongresnem argu št. 15.

Kongresni trg 15

pri **NOVAK-u** v specialni trgovini suknja kupite najt olje in priznano najceneje!

Umetni ogenj

za božič: rakete, čudotvorne svečice krogomet s pokanjem žabice, male in velike petarde, bengalične užigalice, papirnate topiče, bengaličen prah ter razne druge pirotehnične novosti proizvaja v naši državi samo

Prva jugoslovanska pirotehnična tvornica

»PYROTA« v Celju

VELOUR in SUKNO

za damske plašče

velika izbira, nizke cene

R. MIKLAUČ „Pri Skoli“

Ljubljana, Medarska ul. pred školjo

Žagovodja

se išče za večjo žago v Sloveniji, ki bi bil obremenjen tudi lesni manipulant. Znati mora vsa opravila v rezanju trdega lesa. Nastop takoj. Plača po dogovoru. Nemščine večji imajo prednost. - Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Delaven in pošten 12.095«.